

**„СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БР. 77/2019 ОД 31.10.2019.
ГОДИНЕ**

[Закон о поштанским услугама](#)

[Закон о изменама и допунама Закона о информационој безбедности](#)

[Закон о изменама и допунама Закона о општој безбедности производа](#)

[Закон о изменама и допунама Закона о извозу и увозу робе двоструке намене](#)

На основу члана 112. став 1. тачка 2. Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ

о проглашењу Закона о поштанским услугама

Проглашава се Закон о поштанским услугама, који је донела Народна скупштина Републике Србије на Четвртој седници Другог редовног заседања у 2019. години, 30. октобра 2019. године.

ПР број 110

У Београду, 31. октобра 2019. године

Председник Републике,
Александар Вучић, с.р.

ЗАКОН

о поштанским услугама

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се услови и начин обављања поштанских услуга, надлежности у области поштанских услуга, права, обавезе и одговорности давалаца и корисника поштанских услуга, надзор над применом овог закона, као и друга питања од значаја за функционисање и развој поштанских услуга у Републици Србији.

Члан 2.

Обављање поштанских услуга заснива се на начелима:

- 1) обезбеђивања услова за равномеран развој поштанских услуга на територији Републике Србије;
- 2) обезбеђивања доступности универзалне поштанске услуге, прописаног квалитета и по приступачним ценама, свим грађанима у Републици Србији, уз задовољење потреба специфичних друштвених група, укључујући особе са инвалидитетом;
- 3) обезбеђивања равноправности, забране дискриминације и високог нивоа заштите интереса корисника поштанских услуга;
- 4) обезбеђивања услова за равноправно пословање поштанских оператора;
- 5) подстицања конкуренције, економичности и делотворности у обављању поштанске делатности;
- 6) обезбеђивања развоја поштанске делатности;
- 7) усклађивања обављања делатности у области поштанских услуга са српским и међународним стандардима;
- 8) неповредивости тајности писама и других средстава општења;

- 9) омогућавања равноправног приступа поштанској мрежи и поштанским услугама;
- 10) обезбеђивања одрживости универзалне поштанске услуге.

Члан 3.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) акта Светског поштанског савеза су прописи које је донео Светски поштански савез и међународни уговори који се примењују на поштанске услуге у међународном поштанском саобраћају, потврђени од стране надлежних органа Републике Србије;
- 2) поштанска услуга је услуга која подразумева свако поступање даваоца поштанских услуга са поштанским пошиљкама и обухвата пријем, прераду, превоз и уручење поштанских пошиљака у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају. Поштанска услуга не обухвата превоз пошиљака као самосталну услугу;
- 3) корисник поштанских услуга (у даљем тексту: корисник) је физичко или правно лице које користи поштанске услуге као пошиљалац или прималац поштанске пошиљке;
- 4) адреса је скуп ознака на поштанској пошиљци које означавају примаоца и место уручења поштанске пошиљке, а поштански адресни код је низ карактера који једнозначно одређује део улице коме припада адреса пошиљаоца или примаоца и који је јединствен за територију Републике Србије;
- 5) поштански оператор односно давалац поштанских услуга је привредни субјект који обавља једну или више поштанских услуга;
- 6) јавни поштански оператор је правно лице са обавезом обављања универзалне поштанске услуге и правом на обављање резервисаних поштанских услуга;
- 7) давалац универзалне поштанске услуге је привредни субјект који пружа универзалну поштанску услугу или делове те услуге, осим резервисаних поштанских услуга, на основу лиценце;
- 8) консолидатор је лице које није давалац поштанских услуга и које на основу закљученог уговора о прикупљању поштанских пошиљака од пошиљаоца прикупља поштанске пошиљке и предаје их поштанском оператору на даљу отпрему и уручење примаоцу;
- 9) национално регулаторно тело је независно регулаторно тело са функцијом регулисања тржишта поштанских услуга у Републици Србији;
- 10) пријем поштанских пошиљака је поступак преузимања поштанских пошиљака ради уручења примаоцу. Пошиљке се могу примити у приступним тачкама оператора или на адреси пошиљаоца посредством запослених код поштанског оператора, на начин прописан одредбама овог закона и опшћих услова поштанских оператора;

- 11) прерада поштанских пошиљака је технолошки усклађен и оптимизован поступак разврставања поштанских пошиљака у фази прикупљања пошиљака и фази отпреме истих, према одредиштима уручења;
- 12) пренос поштанских пошиљака обухвата технолошке процесе код поштанског оператора од места пријема до места уручења;
- 13) превоз поштанских пошиљака обухвата поступак припреме за превоз и превоз појединачних или збирних поштанских пошиљака, као и друге поступке у вези са превозом поштанских пошиљака од места пријема до места уручења;
- 14) дистрибуција представља пословне процесе поштанског оператора од прераде у прерадним центрима до уручења поштанске пошиљке;
- 15) уручење поштанских пошиљака обухвата доставу поштанских пошиљака примаоцу на адреси, путем кућних, збирних сандучића или аутомата или испоруку у пословним просторијама давалаца поштанских услуга;
- 16) кореспонденција је преписка у писаној форми на било којој врсти физичког медијума која се уручује на адреси, коју је пошиљалац означио на самој пошиљци или на њеном омоту. Књиге, каталози, новине и часописи се не сматрају кореспонденцијом;
- 17) поштанска пошиљка је пошиљка адресована од стране пошиљаоца на начин да се неспорно може утврдити прималац, а за тачност адресних података одговоран је пошиљалац. Поред кореспонденције, ове пошиљке укључују и књиге, каталоге, новине, часописе, као и пакете који садрже робу са или без означене вредности;
- 18) писмоносна пошиљка је поштанска пошиљка која обухвата кореспонденцију, штампане ствари, робу и друге предмете;
- 19) пакет је регистрована поштанска пошиљка, са или без означене вредности, пакована на прописан начин, која садржи робу и друге предмете и која на омоту или документу који је прати садржи опис садржине и масу;
- 20) пошиљка најбрже категорије је пошиљка прве стопе масе коју давалац универзалне поштанске услуге отпрема најбржим путем до одредишта и има предност у односу на друге пошиљке. У случају да давалац универзалне поштанске услуге има само један начин поступања са свим поштанским пошиљкама, он се сматра најбржим;
- 21) дописница је отворена пошиљка, без омота (коверте), са највећом масом до 20 грама. Израђена је од тврдог картона или папира у облику правоугаоника и не сме имати избочене или испупчене делове;
- 22) поштанска упутница је регистрована поштанска пошиљка која се преноси поштанском мрежом или електронским путем, а служи као основ за исплату новчаног износа примаоцу;
- 23) секограм је отворена писмоносна пошиљка која садржи штампане ствари и кореспонденцију прилагођену слепим и слабовидим лицима;

- 24) штампане ствари су пошиљке које садрже књиге, публикације, новине, часописе, каталоге, брошуре и друге штампане садржине и одштампане су на папиру, картону или другом сличном материјалу;
- 25) директна пошта је поштанска пошиљка која се састоји од рекламних, маркетиншких и огласних материјала истоветне садржине, изузев имена примаоца и адресе, и која се шаље великом броју прималаца. Рачуни, фактуре, финансијски извештаји и друге неидентичне поруке се не сматрају директном поштом. Директна пошта је поштанска пошиљка у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају. Директна пошта која се шаље у истој пошиљци, односно истом омоту са другом врстом пошиљке, не сматра се директном поштом у смислу овог закона;
- 26) „масовне” пошиљке су поштанске пошиљке које су предате од једног физичког или правног лица за слање на велики број адреса у једној отпреми, о чему пошиљалац закључује уговор са поштанским оператором;
- 27) хибридна пошта је поштанска пошиљка коју формира и дистрибуира поштански оператор на основу података које је доставио пошиљалац електронским путем;
- 28) међународна поштанска пошиљка је поштанска пошиљка упућена у другу или примљена из друге државе;
- 29) тарифни став је унапред одређена категорија поштанских пошиљака за које поштански оператор утврђује цену;
- 30) ценовник поштанских услуга је попис цена поштанских услуга према којима давалац поштанских услуга наплаћује услуге;
- 31) поштарина је цена коју корисник плаћа за извршење поштанске услуге;
- 32) потврда о пријему пошиљке је документ који поштански оператор издаје пошиљаоцу приликом пријема регистрованих поштанских пошиљака, садржи податке о пошиљци и служи као доказ да је пошиљка предата поштанском оператору на даљу отпрему;
- 33) поштанске марке су вредноснице којима се унапред врши плаћање поштанских услуга;
- 34) персонализована поштанска марка је марка коју јавни поштански оператор на захтев правних и физичких лица штампа на посебном папиру, са номиналном вредношћу за писмо масе до 20 грама, са мотивом по личном избору корисника – наручиоца марке, садржи назив земље и користи се за плаћање поштарине у унутрашњем поштанском саобраћају;
- 35) терминални трошкови представљају надокнаду даваоцима универзалне поштанске услуге за даљу дистрибуцију међународних поштанских пошиљака у долазу;
- 36) захтев за испуњеност услова је поднесак без прописане форме којим се привредни субјект обраћа органу надлежном за област поштанског саобраћаја ради провере испуњености услова за отпочињање обављања поштанских услуга;

- 37) општи услови за обављање поштанских услуга представљају акт поштанског оператора донет на основу закона и подзаконских аката под којима је поштански оператор дужан да обавља поштанске услуге;
- 38) идентификациони знак је графички симбол, односно лого који на јединствен начин идентификује одређеног поштанског оператора;
- 39) посебна лиценца је дозвола која се издаје јавном поштанском оператору за обављање универзалне поштанске услуге;
- 40) лиценца је дозвола која се издаје поштанском оператору за обављање универзалне поштанске услуге, осим резервисаних поштанских услуга;
- 41) одобрење је дозвола која се издаје поштанском оператору за обављање осталих поштанских услуга;
- 42) поштанска мрежа јавног поштанског оператора је систем приступних тачака и свих врста средстава међусобно повезаних у јединствену техничко-технолошку целину, коју давалац универзалне поштанске услуге користи за обављање ове услуге на целокупној територији Републике Србије;
- 43) приступне тачке поштанске мреже су пријемна места, укључујући и поштанске сандучиће и аутомате на јавним површинама или у просторијама поштанског оператора, где пошиљалац може предати поштанску пошиљку на даљу отпрему;
- 44) поштански сандучић је средство поштанске мреже које се користи за пријем нерегистрованих писмоносних пошиљака;
- 45) збирни сандучић је средство поштанске мреже које се користи за пријем и уручење поштанских пошиљака корисника који су удаљени од насељених места, корисника у тржним центрима и сл.;
- 46) кућни сандучић је сандучић који се користи за уручење нерегистрованих писмоносних поштанских пошиљака.

Сви појмови који се у овом закону користе у мушком роду, обухватају исте појмове и у женском роду.

II. НАДЛЕЖНОСТИ

Члан 4.

Влада, на предлог министарства надлежног за послове поштанског саобраћаја (у даљем тексту: Министарство):

- 1) утврђује основна опредељења и принципе обављања поштанских услуга, руководећи се општим интересом у овој области, професионалним принципима поштанске струке, начелима Светског поштанског савеза, других међународних организација, као и преузетим међународним обавезама;
- 2) доноси стратешке акте и акционе планове за њихово спровођење, којима се утврђују начела, циљеви и приоритети развоја поштанских услуга у Републици Србији;

3) одређује услове и начин коришћења поштанске мреже јавног поштанског оператора у случају настанка ванредних ситуација;

4) одлучује о другим питањима када је то предвиђено законом.

Члан 5.

Министарство, у складу са овим законом:

1) доноси прописе на основу овлашћења утврђених законом;

2) врши надзор над применом овог закона и других прописа којима се уређује обављање поштанских услуга;

3) решава по жалбама на решење инспектора за поштанске услуге;

4) представља Републику Србију у међународним организацијама и институцијама у области поштанског саобраћаја, стара се о спровођењу споразума у области поштанских услуга и обавештава Светски поштански савез о јавном поштанском оператору и ентитетима надлежним за испуњавање обавеза из Светске поштанске конвенције;

5) обавља и друге послове када је то предвиђено законом.

Члан 6.

Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Агенција) је независно регулаторно тело са функцијом регулисања тржишта поштанских услуга у Републици Србији.

Правни положај и рад Агенције прописани су законом којим се уређује област електронских комуникација.

Агенција у складу са овим законом:

1) доноси подзаконске акте;

2) издаје и одузима дозволе за обављање поштанских услуга;

3) учествује у раду међународних организација и институција у својству националног регулаторног тела у области поштанских услуга;

4) спроводи активности у циљу обезбеђивања конкуренције на тржишту поштанских услуга;

5) посредује у вансудском решавању спорова између корисника и поштанских оператора;

6) врши стручни надзор над радом поштанских оператора;

7) води регистар издатих и одузетих дозвола поштанским операторима и обезбеђује јавни приступ истом;

8) врши и друге послове у складу са овим законом.

Послове из става 3. тач. 1), 2), 6) и 7) овог члана, Агенција обавља као поверене послове.

Надзор над обављањем поверених послова врши Министарство.

Акте из става 3. тачка 1) овог члана, Агенција објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

III. ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ

Обављање поштанских услуга

Члан 7.

Поштанске услуге се обављају на основу уговора по приступу или на основу закљученог уговора који мора бити у складу са законом, прописима донетим на основу закона, општим условима за обављање поштанских услуга и другим актима поштанских оператора заснованих на закону, као и на основу међународних конвенција, споразума и других међународних аката потврђених од стране Републике Србије.

Члан 8.

Агенција ближе утврђује услове и начин обављања поштанских услуга, поступање са поштанским пошиљкама од пријема до уручења, као и друга питања од значаја за обављање поштанских услуга.

Члан 9.

Поштански оператори су дужни да у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона, донесу опште услове за обављање поштанских услуга.

Општи услови за обављање поштанских услуга (у даљем тексту: општи услови) морају садржати:

- 1) назив и седиште поштанског оператора;
- 2) врсте поштанских услуга које ће обављати;
- 3) територију на којој ће обављати поштанске услуге;
- 4) начин и услове обављања поштанских услуга;
- 5) рокове за уручење поштанских пошиљака;
- 6) допунске услуге у вези са пошиљкама;
- 7) поступање са неиспоручивим пошиљкама и отварање ових пошиљака;
- 8) начин плаћања поштанских услуга;
- 9) рокове чувања манипулативних исправа, поступак рекламације и потраживања пошиљака, као и поступак обештећења корисника у рекламационом поступку.

Општи услови поштанских оператора морају бити у складу са законом.

Општи услови поштанских оператора и манипулативне исправе које се налазе на поштанској пошиљци или прате пошиљку у унутрашњем поштанском саобраћају, морају бити написани у складу са законом којим је уређена службена употреба језика и писма у Републици Србији.

Агенција даје сагласност на опште услове поштанских оператора.

Агенција може захтевати измену општих услова поштанских оператора, ако је то потребно ради заштите корисника или обезбеђивања заштите конкуренције.

Јавни поштански оператор по добијању сагласности Агенције објављује опште услове у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Сви поштански оператори су дужни да опште услове истакну на видном месту у пословним просторијама и на други начин учине јавно доступним корисницима, најмање осам дана пре почетка њихове примене.

Општи услови свих поштанских оператора објављују се на интернет страници Агенције.

Поштански оператори су дужни да обављају поштанске услуге у складу са својим општим условима.

Члан 10.

Поштански оператор може, приликом обављања поштанских услуга користити поштанску мрежу, техничко-технолошка решења или базе података других поштанских оператора, на основу уговора.

Формирање и одржавање базе података поштанских адресних кодова обавља јавни поштански оператор.

Члан 11.

Поштански оператор може уговорити са другим лицем да у његово име и за његов рачун обавља поједине фазе поштанске услуге.

Давалац универзалне поштанске услуге може поверити посреднику обављање појединих технолошких процеса.

Одговорност за обављање поверених послова из става 2. овог члана је на јавном поштанском оператору.

Члан 12.

Поштански оператор је дужан да на видљив начин истакне радно време са корисницима на улазу у пословне просторије где се пружају поштанске услуге.

Члан 13.

Корисници имају право и обавезу да одаберу ону врсту услуге која одговара природи, садржини, значају, односно стварној вредности поштанске пошиљке.

Члан 14.

Корисници могу поштанске услуге да остваре преко пуномоћника у складу са законом и општим условима оператора.

Пуномоћје се може издати за пријем и уручење свих пошиљака или за појединачну поштанску пошиљку.

Пуномоћје издато од стране надлежних органа важи за период који је наведен у пуномоћју, а пуномоћје издато од стране поштанског оператора важи само за услуге тог оператора, и то за период наведен у пуномоћју.

Пуномоћје издато на одређен временски период престаје да важи истеком времена за које је издато или из других разлога престанка важења пуномоћја, у складу са општим одредбама о пуномоћју.

Члан 15.

Поштански оператори при обављању поштанских услуга поступају у складу са параметрима квалитета које ближе одређује Агенција.

Поштански оператори и Агенција су дужни да на захтев Министарства и/или Агенције доставе податке у вези са обављањем поштанских услуга који су неопходни за спровођење радњи и мера у складу са овим законом, као и податке за јасно дефинисане статистичке сврхе.

Члан 16.

Поштански оператори су дужни да при обављању поштанских услуга обезбеде неповредивост тајности писама и других средстава општења.

Неповредивост тајности писама и других средстава општења је нарушена ако поштански оператор:

- 1) поштанску пошиљку уручи неовлашћеном лицу, на неовлашћен начин сазна садржину поштанских пошиљака или је задржи или прикрије;
- 2) неовлашћеном лицу саопшти податке о садржини, пошиљаоцу, примаоцу или друге податке о пошиљкама.

Начело неповредивости тајности садржине поштанских пошиљака, писама и других средстава општења може се нарушити само на основу одлуке суда, када је то неопходно за вођење кривичног поступка или заштите безбедности Републике Србије, отварањем или привременим одузимањем писама.

Врсте поштанских услуга

Члан 17.

Поштанске услуге су универзална поштанска услуга и остале поштанске услуге.

Универзална поштанска услуга

Члан 18.

Универзална поштанска услуга је услуга од општег интереса и представља скуп поштанских услуга које се обављају у континуитету на целокупној територији Републике Србије, у оквиру прописаног квалитета, по приступачним ценама и под једнаким условима за све кориснике, без дискриминације.

За обављање услуга из става 1. овог члана, овлашћује се Јавно предузеће „Пошта Србије”, Београд.

Универзална поштанска услуга обухвата пријем, прераду, превоз и уручење:

- 1) писмоносних пошиљака масе до два килограма;
- 2) писмена у судском, управном и прекршајном поступку, без обзира на лимите;
- 3) пријем пакета масе до десет килограма у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају;
- 4) уручење пакета масе до 20 килограма у међународном поштанском саобраћају;
- 5) секограма масе до седам килограма без наплате поштарине у унутрашњем поштанском саобраћају.

Поред пошиљака из става 3. овог члана, универзална поштанска услуга у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају обухвата и пријем, пренос и исплату поштанске упутнице.

Најмање и највеће димензије пошиљака у међународном поштанском саобраћају морају бити у складу са важећим актима Светског поштанског савеза.

Ближе услове за обављање универзалне поштанске услуге из става 1. овог члана, као и минимум радног времена јавног поштанског оператора прописује министар надлежан за послове поштанског саобраћаја (у даљем тексту: Министар).

Члан 19.

Јавни поштански оператор је дужан да обезбеди прописану густину приступних тачака у циљу обезбеђења услова за унапређење и одрживост пружања универзалне поштанске услуге, у складу са потребама корисника.

Јавни поштански оператор је дужан да корисницима са инвалидитетом омогући доступност поштанских услуга у смислу прилагођеног приступа, односно улаза у објекте поштанске мреже, као и да прилагоди поштанске терминале особама са инвалидитетом.

Министар прописује услове за унапређење и одрживост обављања универзалне поштанске услуге и ближе услове за пружање универзалне поштанске услуге корисницима са инвалидитетом, тако да се свим корисницима омогући равноправан приступ мрежи јавног поштанског оператора.

У обављању универзалне поштанске услуге, јавни поштански оператор је дужан да у случају штрајка обезбеди минимум процеса рада у циљу обезбеђивања општег

интереса грађана у коришћењу универзалне поштанске услуге, у складу са законом којим се уређују услови и начин организовања штрајка.

Министар прописује посебне услове за обављање универзалне поштанске услуге у случају ванредне ситуације и ратног стања, у циљу заштите поштанске мреже јавног поштанског оператора.

Члан 20.

Право на коришћење назива или речи „пошта” на било ком језику или писму у називу или пословању има искључиво јавни поштански оператор.

Право на коришћење назива или речи „пошта” на било ком језику или писму има и правно лице, у коме јавни поштански оператор има акције, односно уделе.

Члан 21.

Пријем и уручење поштанских пошиљака у оквиру универзалне поштанске услуге обавља се најмање пет дана у недељи, осим у дане државних и верских празника, више силе и угрожености здравља и сигурности запослених код поштанских оператора.

Давалац универзалне поштанске услуге дужан је да најмање пет дана у недељи обезбеди доступност универзалне поштанске услуге и то:

- 1) уз минимално један пријем поштанске пошиљке, осим у посебним околностима и географским условима, када се гарантује најмање један пријем недељно унапред одређеним радним даном;
- 2) уз једно уручење поштанске пошиљке на адреси примаоца, осим у посебним околностима и географским условима, када се гарантује најмање једно уручење недељно унапред одређеним радним даном;
- 3) постављањем поштанских сандучића, збирних сандучића и аутомата, а у складу са прописаном густином приступних тачака.

Агенција ближе уређује услове и начин из става 2. овог члана актом из члана 8. овог закона.

Обављање појединих услуга које припадају универзалној поштанској услузи може се правним актом надлежног државног органа прекинути или обуставити у циљу заштите општег интереса, јавног морала, јавне безбедности, кривичне истраге, јавне политике и у другим случајевима предвиђеним законом.

Члан 22.

Агенција је обавезна да прати рад јавног поштанског оператора.

Сви даваоци универзалне поштанске услуге су дужни да најмање једном годишње Агенцији доставе извештаје о свом пословању, у циљу анализе и унапређења обављања универзалне поштанске услуге.

Јавни поштански оператор годишње обавља испитивање о достигнутом нивоу реализације универзалне поштанске услуге, мерењем квалитета обављања универзалне поштанске услуге на основу утврђених критеријума.

Уколико Агенција на неспоран начин утврди да даваоци универзалне поштанске услуге не обављају поштанске услуге у складу са параметрима утврђеним актом из члана 15. став 1. овог закона, без одлагања ће о томе обавестити Министарство.

Члан 23.

Агенција на својој интернет страници објављује информације о условима који се односе на обављање поштанских услуга, врсте услуга, њихове карактеристике, поштарине и прописане параметре квалитета.

Резервисане поштанске услуге

Члан 24.

Резервисане поштанске услуге су део универзалне поштанске услуге поверене јавном поштанском оператору и обухватају:

- 1) пријем и/или прераду и/или превоз и/или уручење писмоносних поштанских пошиљака масе до 50 грама;
- 2) пријем и/или прераду и/или превоз и/или уручење писмена у судском, управном и прекршајном поступку, као препоручених поштанских пошиљака, без обзира на лимите;
- 3) пријем и/или пренос и/или исплату поштанских упутница.

Поштанске услуге из става 1. тачка 1) овог члана не сматрају се резервисаним поштанским услугама, ако им је цена једнака или виша од износа који је два и по пута већи од цене писмоносне пошиљке најбрже категорије према важећем ценовнику овлашћеног поштанског оператора, даваоца универзалне поштанске услуге.

Доказ о уручењу пошиљака из става 1. тачка 2) овог члана, доставља се пошиљаоцу као регистрована поштанска пошиљка.

Јавни поштански оператор је овлашћен да резервисане поштанске услуге из става 1. овог члана обавља како у унутрашњем, тако и у међународном поштанском саобраћају.

Члан 25.

Јавни поштански оператор, поред поштанских услуга, може обављати и друге делатности, и то:

- 1) заступање у осигурању;
- 2) мењачке послове;
- 3) платне и друге услуге за чије је обављање овлашћен законом којим се уређују платне услуге;

4) послове у вези са међународним упутницама у динарима, ефективном страном новцу и девизама;

5) друге делатности у складу са оснивачким актом и статутом.

Послове из става 1. тач. 2)–4) овог члана јавни поштански оператор обавља у складу са одредбама посебних закона којима се уређује обављање наведених послова.

Остале поштанске услуге

Члан 26.

Остале поштанске услуге обухватају:

- 1) пријем, прераду, превоз и уручење пакета масе преко десет килограма у унутрашњем поштанском саобраћају;
- 2) пријем, прераду и превоз пакета масе преко десет килограма у међународном поштанском саобраћају, у полазу;
- 3) прераду, превоз и уручење пакета масе преко 20 килограма у међународном поштанском саобраћају, у долазу;
- 4) услуге додатне вредности;
- 5) допунске услуге.

Остале поштанске услуге могу обављати сви поштански оператори у складу са овим законом и актима донетим на основу овог закона.

Члан 27.

Услуге додатне вредности су поштанске услуге које имају посебне захтеве у погледу квалитета и начина пријема, прераде, превоза и уручења.

Услугама из става 1. овог члана сматрају се:

- 1) курирске услуге које подразумевају пријем поштанске пошиљке на адреси пошиљаоца и директан превоз и уручење на адреси примаоца, без прераде;
- 2) експрес услуге које подразумевају пријем, прераду, превоз и уручење поштанских пошиљака у најкраћим и гарантованим роковима;
- 3) услуге електронског праћења од пријема до уручења поштанске пошиљке;
- 4) услуге при којима пошиљалац, ради додатних упутстава у вези са уручењем поштанске пошиљке има директну комуникацију са лицем које непосредно обавља поштанску услугу;
- 5) уручење пошиљке са уговореним временом уручења;
- 6) друге услуге у складу са овим законом.

Члан 28.

Допунске поштанске услуге су поштанске услуге које садрже посебан начин поступања у току пријема, прераде, превоза и уручења поштанских пошиљака.

Услугама из става 1. овог члана, сматрају се услуге по захтеву примаоца и услуге по захтеву пошиљаоца.

Захтев за све допунске поштанске услуге се може поднети у било којој фази обављања поштанских услуга, до уручења.

Поштарина за обављање поштанских услуга

Члан 29.

Агенција утврђује јединствене тарифне ставове према стопи масе поштанских пошиљака и врстама поштанских услуга из области универзалне поштанске услуге.

Члан 30.

Поштарина за поштанске услуге се по правилу плаћа унапред, ако уговором поштанског оператора и корисника није другачије одређено, а према важећем ценовнику поштанских услуга.

Ценовник поштанских услуга из става 1. овог члана, поштански оператор је дужан да истакне на видном месту у просторијама у којима пружа поштанске услуге.

Поштански оператор је дужан да на захтев корисника да на увид важећи ценовник поштанских услуга.

Члан 31.

Поштарина за поштанске услуге биће одређена тако да не представља неправичну цену у смислу закона којим се уређује заштита конкуренције.

У случајевима када Агенција дође до сазнања да поштарина није одређена у складу са ставом 1. овог члана, без одлагања ће обавестити:

- 1) орган надлежан за заштиту конкуренције и тражити његово мишљење или предложити покретање поступка у случајевима могућег спречавања или нарушавања конкуренције, када је реч о поштанском оператору који има доминантан положај на тржишту;
- 2) надлежне органе за заштиту потрошача, у складу са законом којим се уређује заштита потрошача, осим у случајевима из тачке 1) овог става.

У случајевима из става 2. овог члана, Агенција надлежним органима пружа сву потребну стручну и техничку помоћ.

Поштарина за универзалну поштанску услугу

Члан 32.

Поштарина за универзалну поштанску услугу мора бити:

- 1) иста за све кориснике на читавој територији на којој давалац универзалне поштанске услуге пружа услугу;
- 2) приступачна, заснована на реалним трошковима и подстицајна за ефикасно обављање универзалне поштанске услуге;
- 3) бесплатна за секограме које користе слепа и слабовида лица;
- 4) транспарентна;
- 5) одређена на начин да појединим корисницима не даје предност у односу на друге кориснике под истим или сличним условима.

На поштарину из става 1. овог члана, осим резервисаних поштанских услуга, сагласност даје Агенција.

На акт јавног поштанског оператора којим се утврђује поштарина за резервисане поштанске услуге сагласност даје Влада.

Члан 33.

Давалац универзалне поштанске услуге може одобрити попусте корисницима који шаљу већи број пошиљака, под условом да је такав попуст одређен уз уважавање стварних трошкова и да је предвиђен ценовником поштанских услуга, као и да се примењује на све кориснике који шаљу пошиљке под једнаким или сличним условима, уважавајући начела транспарентности и забране дискриминације.

Попусти из става 1. овог члана, не урачунавају се у нето трошак јавног поштанског оператора.

Члан 34.

Поштарине осталих поштанских услуга одређује поштански оператор.

Поштански оператор је дужан да ценовник поштанских услуга достави Агенцији најкасније три дана пре почетка његове примене.

Поштански оператор је дужан да примењује поштарину у складу са ценовником поштанских услуга на који је сагласност дала Агенција.

Одрживост универзалне поштанске услуге

Члан 35.

Јавни поштански оператор, као давалац универзалне поштанске услуге, остварује одрживост обављања универзалне поштанске услуге из средстава обезбеђених из прихода остварених пружањем универзалне поштанске услуге.

Трошкови настали при обављању универзалне поштанске услуге од стране јавног поштанског оператора, подмирују се првенствено од прихода насталих обављањем резервисаних и нерезервисаних поштанских услуга, из домена универзалне поштанске услуге.

Одвојено рачуноводство

Члан 36.

Поштански оператор који поред поштанских услуга обавља једну или више других делатности дужан је да води одвојено рачуноводство за обављање поштанских услуга.

Давалац универзалне поштанске услуге је дужан да рачуноводствено одвоји приходе и трошкове остварене од универзалне поштанске услуге, од прихода и трошкова остварених од осталих поштанских услуга, према врстама услуга.

Јавни поштански оператор је дужан да својим интерним обрачуном обезбеди алокацију трошкова свих услуга, како би се омогућио преглед прихода по врстама поштанских услуга, по фазама обављања поштанских услуга и по јединици поштанске услуге. Такво рачуноводствено раздвајање на основу доследно примењених и објективно утемељених начела трошковног рачуноводства служи као извор података за давање сагласности на поштарине универзалне поштанске услуге, осим резервисаних, и обрачун нето трошка универзалне поштанске услуге.

Јавни поштански оператор дужан је да приходе од резервисаних поштанских услуга рачуноводствено одвоји од прихода остварених од нерезервисаних поштанских услуга из домена универзалне поштанске услуге.

Трошкови који се могу директно приписати појединачној услузи се приписују тој услузи.

Заједнички трошкови, односно трошкови који не могу директно да се припишу појединачним услугама, распоређују се, када је то могуће, на основу директне анализе настанка тих трошкова.

Ако директна анализа није могућа, категорије заједничких трошкова деле се на основу индиректног повезивања са другим категоријама трошкова које је могуће утврдити, при чему се индиректна повезаност темељи на сличним трошковним структурама.

Када ни директне ни индиректне мере утврђивања трошкова не могу да се спроведу, одређена категорија трошкова ће бити утврђена на основу општег показатеља одређеног и израчунатог посебно за сваку појединачну услугу.

Заједнички трошкови који су неопходни за обављање универзалне поштанске услуге и осталих поштанских услуга биће одговарајуће расподељени када универзална поштанска услуга и остале поштанске услуге користе исте изворе трошкова.

Јавни поштански оператор не може да користи приходе од резервисаних поштанских услуга за субвенционисање осталих поштанских услуга или других пословних активности, осим за трошкове настале обављањем универзалне поштанске услуге.

Агенција ближе уређује начин вођења одвојеног рачуноводства и провере веродостојности.

Агенција је дужна да једном годишње објављује извештаје о усклађености вођења рачуноводственог раздвајања од стране јавног поштанског оператора, у складу са овим законом и актом из става 11. овог члана.

Нето трошак

Члан 37.

Нето трошак је сваки трошак који је неопходан за обављање универзалне поштанске услуге и који је са том услугом повезан, а израчунава се као разлика између нето трошка јавног поштанског оператора који послује са обавезом обављања универзалне поштанске услуге и нето трошка који би давалац универзалне поштанске услуге имао да нема обавезу обављања универзалне поштанске услуге.

Обрачун нето трошка сачињава се у складу са законом којим се уређује рачуноводствено пословање тако да се избегне вишеструки обрачун свих директних и индиректних користи и трошкова у обављању универзалне поштанске услуге.

Обрачун нето трошка даваоца универзалне поштанске услуге укључује трошкове универзалне поштанске услуге који се могу извршавати само са губитком, као и све директне и индиректне користи које давалац има на основу обављања универзалне поштанске услуге.

Директне и индиректне користи даваоца универзалне поштанске услуге обухватају:

- 1) приходе од универзалне поштанске услуге;
- 2) приходе од услуга које не чине универзалну поштанску услугу, а давалац универзалне поштанске услуге их не би остварио када не би обављао универзалну поштанску услугу.

Агенција ближе утврђује начин обрачуна нето трошка јавног поштанског оператора.

Накнада за неправедно финансијско оптерећење

Члан 38.

Јавни поштански оператор, као давалац универзалне поштанске услуге, има право на накнаду нето трошка насталог у обављању ове услуге, ако докаже да су трошкови већи од остварених прихода у претходној години и представљају неправедан терет за пословање поштанског оператора.

Јавни поштански оператор сачињава обрачун нето трошка насталог обављањем универзалне поштанске услуге и доставља Агенцији на сагласност, до 31. марта текуће године за претходну годину.

На основу извештаја Агенција утврђује износ нето трошка који представља неправедно оптерећење јавног поштанског оператора.

Преглед обрачуна нето трошка обухвата и проверу аутентичности и ваљаности података који се користе за прорачуне.

Агенција може у поступку давања сагласности затражити од јавног поштанског оператора достављање и других података у вези са обављањем универзалне поштанске услуге.

Агенција може у поступку давања сагласности ангажовати независног ревизора.

Агенција даје сагласност на обрачун нето трошка даваоца универзалне поштанске услуге у року од 90 дана од дана достављања.

Трошкови из става 1. овог члана се надокнађују на захтев јавног поштанског оператора, из буџета Републике Србије, уз сагласност министарства надлежног за послове финансија и Комисије за контролу државне помоћи.

IV. ПОШТАНСКЕ ПОШИЉКЕ

Члан 39.

Поштанска пошиљка мора бити упакована тако да обезбеди неповредивост садржине и тајност података, на начин прописан законом.

Адреса пошиљаоца је обавезна на свим поштанским пошиљкама, осим на нерегистрованим пошиљкама или уколико је на омоту означено „за конкурс”, „лицитацију” и сл.

У случајевима када запослени код поштанског оператора на пријему пошиљке основано процени да амбалажа у коју је упакована пошиљка не одговара природи и садржини пошиљке, односно да не може да обезбеди неповредивост садржине и тајност података, на начин прописан законом, дужан је да одбије пријем такве пошиљке.

Члан 40.

Поштанска пошиљка је власништво пошиљаоца док се не уручи примаоцу, односно пуномоћнику или овлашћеном лицу.

Пошиљалац има право располагања пошиљком до уручења.

Прималац може да одбије пријем поштанске пошиљке приспеле на његову адресу.

За одређене поштанске пошиљке морају бити испуњени и услови који су утврђени другим законима, а нарочито:

- 1) за поштанске пошиљке у унутрашњем поштанском саобраћају, чију садржину чине предмети за чије је слање потребно одобрење надлежних органа, пошиљалац је дужан да такво одобрење приложи;
- 2) за поштанске пошиљке у међународном поштанском саобраћају, чија садржина подлеже царинском прегледу, односно девизној контроли, поступа се у складу са прописима који уређују дату област.

Члан 41.

Поштанске пошиљке, у смислу овог закона, су нерегистроване и регистроване поштанске пошиљке.

Нерегистрована поштанска пошиљка је поштанска пошиљка за коју поштански оператор приликом пријема не издаје потврду о пријему пошиљке и о којој не води евиденцију ни у једној од фаза обављања поштанске услуге.

Регистроване поштанске пошиљке су поштанске пошиљке за које поштански оператор издаје пошиљаоцу потврду о пријему пошиљке, о којима води посебну евиденцију и које се примаоцу уручују уз потпис.

Регистроване поштанске пошиљке могу бити:

- 1) препоручена поштанска пошиљка, за коју корисник може да добије, на свој захтев, доказ о уручењу;
- 2) вредносна поштанска пошиљка, која је осигурана за случај губитка, оштећења или умањења садржина пошиљке, до висине вредности коју је навео пошиљалац;
- 3) откупна поштанска пошиљка, која је вредносна поштанска пошиљка при чијем уручењу се од примаоца преузима износ новца који је на пошиљци навео пошиљалац и који поштански оператор доставља пошиљаоцу на текући рачун, назначену адресу, или се исплаћује у просторијама поштанског оператора;
- 4) пакети, са или без означене вредности;
- 5) пошиљка са потврђеним уручењем.

Пријем поштанских пошиљака

Члан 42.

Пријем поштанских пошиљака се обавља у просторијама поштанског оператора, посредством поштанских сандучића, збирних сандучића, аутомата, посредством овлашћеног лица поштанског оператора на адреси корисника или електронским путем.

Поштански оператор може да изврши увид у садржину пошиљке на пријему, пре њеног затварања, а пошиљалац је дужан да омогући увид, осим у пошиљке чија је садржина писано саопштење.

Поштански оператор је дужан да сваку примљену поштанску пошиљку и документа која се на ту пошиљку односе означи датумом пријема и својим идентификационим знаком.

Датумом пријема из става 3. овог члана, не морају бити означене пошиљке које су примљене по уговору којим је, између осталог, уређено да се све пошиљке предате оператору не означавају датумом пријема, већ за њих важи датум отиснут на документу који служи као доказ о предаји пошиљке на даљу отпрему.

Приликом пријема регистроване поштанске пошиљке, пошиљаоцу се обавезно издаје потврда о пријему пошиљке која мора да садржи све елементе на основу којих се може утврдити идентитет пошиљке, као што је име или назив и адреса примаоца, број

пошиљке, датум пријема, маса, вредност, опис садржине, наплаћена поштарина и други подаци о пошиљци. Потврда о пријему пошиљке се може уз сагласност корисника издати и електронским путем.

Пошиљаоци који предају пошиљке на основу закљученог уговора, пошиљке предају преко лица опуномоћеног за предају свих врста пошиљака. Поштански оператор односно запослени код поштанског оператора, врше увид у личну исправу са фотографијом пуномоћника за предају пошиљака и евидентирају регистарски број личне исправе, у циљу утврђивања идентитета пуномоћника.

Манипулативне исправе које се налазе на пошиљци или прате пошиљку, морају садржати све податке као и потврда о пријему пошиљке из става 5. овог члана.

Члан 43.

Јавни поштански оператор поставља и одржава поштанске сандучиће на јавним површинама на основу одобрења надлежног органа.

Јавни поштански оператор је ослобођен плаћања накнаде и таксе за постављање поштанских сандучића на јавним површинама, земљишту и објектима који су у власништву Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

Члан 44.

Забрањено је слање поштанских пошиљака које садрже:

- 1) опасне и штетне материје, као и предмете који могу угрозити здравље и живот људи и оштетити друге поштанске пошиљке, осим материја у вези са којима је поступање уређено посебним законом, међународном конвенцијом и другим међународним актима;
- 2) наркотике и психотропне супстанце, осим када су пошиљалац и прималац овлашћени за њихов промет односно за њихову употребу;
- 3) материјале порнографског или еротског карактера који приказују сексуалну експлоатацију деце (дечију порнографију), односно сексуалне радње људи које се односе на животиње и некрофилију;
- 4) производе или супстанце које могу оштетити друге поштанске пошиљке или поштанску опрему због своје природе или амбалаже, односно паковања;
- 5) новац, кованице, новчанице, друге хартије од вредности, племените метале и вредне комаде накита, осим у вредносним пошиљкама;
- 6) живе животиње, осим животиња чији је пријем и слање уређен општим условима оператора за обављање поштанских услуга;
- 7) предмете чији је увоз забрањен у држави у коју се шаље;
- 8) друге материје, односно предмете чије слање је забрањено другим прописима.

Када постоји основана сумња да се у поштанској пошиљци налазе забрањени предмети из става 1. овог члана, поштански оператор је дужан да без одлагања о томе обавести надлежни орган и да по његовој одлуци комисијски отвори и прегледа садржину пошиљке.

Министар доноси пропис о начину образовања комисије из става 2. овог члана и поступку отварања и прегледа садржине пошиљке.

Члан 45.

Пошиљалац може до уручења регистроване пошиљке примаоцу, уз доплату одговарајуће поштарине захтевати:

- 1) да се адреса на пошиљци измени или допуни;
- 2) да му се пошиљка врати.

Члан 46.

Поштански оператор, по правилу, уручује поштанску пошиљку лично примаоцу, пуномоћнику или овлашћеном лицу.

Уколико регистровану поштанску пошиљку није могуће уручити лицима из става 1. овог члана, поштански оператор може уручити регистровану поштанску пошиљку одраслом члану домаћинства, лицу запосленом у домаћинству, као и запосленом лицу затеченом у пословној просторији примаоца, или преко кућног сандучића примаоца.

Писмена у судском, управном и прекршајном поступку уручују се у складу са законом.

Нерегистроване поштанске пошиљке се уручују и преко кућних сандучића и збирних сандучића.

Члан 47.

Поштански оператор, односно запослени код поштанског оператора, дужни су да при пријему откупних и вредносних пошиљака изврше увид у личну исправу корисника са фотографијом и евидентирају регистарски број личне исправе у циљу утврђивања идентитета пошиљаоца и спречавања прања новца и финансирања тероризма и промета робе нерегистрованих субјеката.

Поштански оператор је дужан да податке из става 1. овог члана чува као пословну тајну, користи у сврху за коју су прикупљени и да само по захтеву суда или другог надлежног органа, за потребе поступка који се води пред тим органом, достави тражене податке.

Податке из става 1. овог члана поштански оператор је дужан да чува најмање годину дана, на начин прописан законом којим се уређује тајност података.

Члан 48.

У случају неуспеле доставе регистроване поштанске пошиљке, поштански оператор је дужан да остави извештај о приспећу пошиљке који садржи обавештење у ком року и где прималац може преузети поштанску пошиљку.

Ако је примаоцу остављен извештај о приспећу пошиљке пре истека рока за уручење пошиљке, сматра се да је поштански оператор испунио своју обавезу и пошиљку уручио у прописаном року. Поштанске пошиљке које се уручују у јединицама поштанске мреже примаоци могу преузети у роковима које утврђују поштански оператори општим условима за обављање поштанских услуга.

Члан 49.

Ако пошиљалац није другачије одредио, поштанска пошиљка се враћа пошиљаоцу када је:

- 1) прималац одбио пријем;
- 2) прималац непознат;
- 3) непотпуна адреса;
- 4) нетачна адреса;
- 5) истекао рок чувања;
- 6) прималац пресељен;
- 7) прималац умро.

Поштански оператор је дужан да својим општим условима утврди рокове за враћање пошиљака из става 1. овог члана.

Све регистроване поштанске пошиљке подлежу плаћању лежарине, односно повратне поштарине, ако за њихово неуручење није одговоран поштански оператор.

Поштанска пошиљка се сматра неиспоручивом ако:

- 1) пошиљку није могуће уручити ни примаоцу ни пошиљаоцу;
- 2) поштарина није плаћена или је делимично плаћена, а пошиљалац и прималац су одбили да плате неплаћени износ поштарине.

Члан 50.

Поштански оператор је дужан да комисијски прегледа неиспоручиве поштанске пошиљке, што подразумева и њихово отварање, ако:

- 1) је истекао временски период за чување и није могуће утврдити тачну адресу пошиљаоца;
- 2) постоје докази на паковању, односно омоту да је поштанска пошиљка оштећена и да може оштетити друге поштанске пошиљке или опрему или може угрозити запослене код поштанског оператора;

3) постоји одлука надлежног органа.

Ако се и после комисијског прегледа поштанска пошиљка не може уручити примаоцу или вратити пошиљаоцу, поштански оператор:

- 1) кореспонденцију комисијски одмах уништава;
- 2) поштанску пошиљку која садржи робу и друге предмете чува шест месеци, рачунајући од дана комисијског прегледа;
- 3) упутницу и откупни износ чува три године, рачунајући од дана када је установљено да је неисплатива;
- 4) исправе и друга документа пронађена у поштанској пошиљци, укључујући и пошиљку чија је садржина забрањена, доставља у року од тридесет дана од дана комисијског прегледа, органу који је исправе и друга документа издао или надлежном органу општине на чијој је територији предметна пошиљка примљена.

Члан 51.

Робу и друге предмете које садржи неиспоручива поштанска пошиљка, по истеку рока чувања, поштански оператор излаже јавној продаји.

Ако је садржина неиспоручиве поштанске пошиљке подложна кварењу, поштански оператор предметну пошиљку уништава или је продаје непосредном погодбом.

Члан 52.

Новчана средства добијена продајом садржине поштанске пошиљке чувају се годину дана од истека рока за чување поштанске пошиљке.

Средства из става 1. овог члана исплаћују се пошиљаоцу ако у року од годину дана од дана извршене продаје поднесе захтев за исплату, умањена за трошкове чувања, јавне продаје и исплате ових средстава.

Ако пошиљалац не поднесе захтев за исплату у року из става 2. овог члана, новчана средства од продаје садржине неиспоручиве пошиљке постају ванредни приход поштанског оператора.

По истеку рока за чување упутнице или откупног износа новчана средства постају ванредни приход поштанског оператора.

Члан 53.

На доставној територији јединице поштанске мреже инвеститори, односно власници стамбених зграда и пословних објеката дужни су да, на улазу у стамбену зграду, пословни објекат, двориште или на другом одговарајућем месту поставе кућне сандучиће и осигурају приступ кућним сандучићима. Одржавање кућних сандучића је обавеза власника објеката.

Кућни сандучићи морају бити пројектовани према техничким условима које прописује Агенција, правилно обележени и постављени на начин који омогућава сигурно уручење поштанских пошиљака.

Ако лица из става 1. овог члана не поставе или не одржавају кућне сандучиће, давалац универзалне поштанске услуге је у обавези да их писаним путем упозори и одреди разуман рок, не краћи од 30 дана, за отклањање недостатака. У случају непоступања по упозорењу, давалац универзалне поштанске услуге није у обавези да примаоцу уручује поштанске пошиљке.

Рокови за уручење поштанских пошиљака

Члан 54.

Роком за уручење поштанских пошиљака сматра се време од пријема поштанске пошиљке до њеног уручења.

У рокове уручења поштанских пошиљака не рачунају се:

- 1) време кашњења због непотпуне и нетачне адресе;
- 2) време кашњења због више силе;
- 3) нерадни дани и дани када се не обавља достава поштанских пошиљака.

Ако је поштанска пошиљка примљена после последње отпреме пошиљака из приступне тачке поштанског оператора, рок се продужава за један радни дан.

Поштански оператор може са корисницима који предају већи број поштанских пошиљака, уговорити и другачије рокове за уручење, али не дуже од пет радних дана од дана пријема пошиљака.

Приступ поштанској мрежи јавног поштанског оператора

Члан 55.

Јавни поштански оператор је дужан да омогући другим поштанским операторима и консолидаторима (у даљем тексту: корисник приступа), приступ поштанској мрежи.

Агенција ближе прописује приступ поштанској мрежи из става 1. овог члана.

Услови и цене приступа поштанској мрежи морају бити унапред познати, транспарентни и недискриминаторни за све кориснике приступа.

Члан 56.

Захтев за приступ поштанској мрежи мора да садржи:

- 1) податке о кориснику приступа (назив и седиште);
- 2) списак поштанских услуга и процену количине пошиљака којима приступа мрежи у току календарског месеца;
- 3) процену динамике предаје пошиљака;

- 4) тачке и начин приступа поштанској мрежи;
- 5) период за који се захтева приступ поштанској мрежи.

Јавни поштански оператор је у обавези да о захтеву за приступ мрежи одлучи у року од 30 дана од дана пријема захтева.

Члан 57.

Јавни поштански оператор може одбити захтев за приступ поштанској мрежи ако:

- 1) корисник приступа нема техничко-технолошке могућности за подршку приступа мрежи;
- 2) се приступом мрежи угрожавају права и обавезе јавног поштанског оператора у пружању универзалне поштанске услуге или се угрожава квалитет пружања услуге;
- 3) поштански оператор не прихвати услове утврђене актом Агенције и цене утврђене ценовником за пружање услуга јавног поштанског оператора.

Јавни поштански оператор је, у случају одбијања захтева о приступу мрежи, дужан да подносиоцу захтева достави одлуку о одбијању са образложењем у року од осам дана од дана доношења одлуке.

Члан 58.

Агенција решава спорове у вези са приступом мрежи.

Агенција одлучује о спору у року од 90 дана од дана покретања поступка за решавање спора и одлуку објављује на својој интернет страници у року од осам дана од дана доношења.

У решавању спора у вези са приступом Агенција доноси одлуке у складу са одредбама закона којим се уређује општи управни поступак.

Одлуке Агенције из става 3. овог члана су коначне и против истих се може покренути управни спор тужбом пред Управним судом.

Члан 59.

Међусобна права и обавезе јавног поштанског оператора и корисника приступа уређују се уговором о приступу.

Уговор из става 1. овог члана мора да садржи:

- 1) права и обавезе јавног поштанског оператора и корисника приступа;
- 2) врсте услуга које ће корисник приступа обављати и услове приступа;
- 3) тачке приступа поштанској мрежи;
- 4) цене, начин и рокове плаћања за приступ поштанској мрежи;
- 5) поступак измене уговора;

б) рок важења уговора и разлоге за раскид уговора.

На уговор из става 1. овог члана Агенција даје сагласност у року од 30 дана од дана пријема уговора.

Члан 60.

На основу закљученог уговора, јавни поштански оператор је дужан да корисницима приступа омогући и приступ:

- 1) бази поштанских адресних података на основу које се врши адресовање и прерада пошиљака;
- 2) подацима о промени адресе, преусмеравању поштанских пошиљака и враћању пошиљака пошиљаоцу.

Корисник приступа је дужан да адресне податке добијене од јавног поштанског оператора користи у сврху адресовања и прераде поштанских пошиљака, у складу са уговором.

Корисник приступа је дужан да обезбеди тајност адресних података по којима се врши адресовање и прерада пошиљака, у складу са законом којим се уређује тајност података.

Базе поштанских адресних података и други подаци су власништво јавног поштанског оператора.

Члан 61.

Цена приступа поштанској мрежи утврђује се на основу стварних трошкова приступа мрежи при чему се цена умањује за трошкове које је корисник приступа имао за обезбеђење приступа поштанској мрежи, као избегнути трошак јавног поштанског оператора.

Цене приступа поштанској мрежи, као и цене за приступ подацима и услугама, део су ценовника за пружање услуга јавног поштанског оператора.

Агенција може утврдити и годишњу накнаду на име учешћа у трошковима одржавања поштанске мреже актом из члана 55. става 2. овог закона.

Члан 62.

Уговор о приступу поштанској мрежи престаје да важи:

- 1) истеком рока на који је закључен, у случају да није продужен;
- 2) споразумно;
- 3) отказом једне уговорне стране.

Уговор из става 1. овог члана престаје да важи и у случају одузимања дозволе једној од уговорних страна или када се над овлашћеним даваоцем универзалне поштанске услуге или корисником приступа покрене поступак стечаја или ликвидације.

V. ДОЗВОЛЕ

Члан 63.

Поштански оператор обавља поштанске услуге на основу дозволе.

Привредни субјект мора да испуњава следеће услове за добијање дозволе:

- 1) да је уписан у регистар привредних субјеката у Републици Србији;
- 2) да поседује техничке, технолошке, кадровске ресурсе, као и друге услове предвиђене законом.

За обављање универзалне поштанске услуге, поред услова из става 2. овог члана, привредни субјект мора да поседује поштанску мрежу за територију на којој ће обављати делатност или закључен уговор о приступу мрежи јавног поштанског оператора, као и да је уписан у регистар привредних субјеката у Републици Србији за обављање поштанских услуга.

Министар ближе прописује услове из ст. 2. и 3. овог члана за отпочињање обављања делатности поштанских услуга, који морају бити у сагласности са важећим прописима којима се уређују радни односи, заштита животне средине и превоз опасних материја.

Члан 64.

Агенција издаје следеће врсте дозвола:

- 1) посебну лиценцу;
- 2) лиценцу;
- 3) одобрење.

Универзалну поштанску услугу обавља јавни поштански оператор на основу посебне лиценце.

Универзалну поштанску услугу, осим резервисане, други поштански оператор обавља на основу лиценце.

Остале поштанске услуге поштански оператор обавља на основу одобрења.

Посебна лиценца

Члан 65.

Посебна лиценца мора да садржи:

- 1) податке о јавном поштанском оператору (пословно име, седиште, матични број и ПИБ);
- 2) идентификациони знак;
- 3) спецификацију поштанских услуга које се пружају у унутрашњем поштанском саобраћају на основу посебне лиценце;

- 4) спецификацију поштанских услуга које се пружају у међународном поштанском саобраћају на основу посебне лиценце;
- 5) територију на којој се обављају поштанске услуге;
- 6) рок важења посебне лиценце;
- 7) права и обавезе у обављању универзалне поштанске услуге на целокупној територији Републике Србије.

У захтеву за доделу посебне лиценце подносилац наводи спецификацију поштанских услуга за које тражи дозволу, територију на којој ће обављати наведене услуге, временски период за који се тражи дозвола, као и датум почетка обављања поштанских услуга.

Уз захтев за доделу посебне лиценце, подносилац прилаже доказ о испуњености услова за обављање универзалне поштанске услуге на целокупној територији Републике Србије, опште услове за обављање поштанских услуга и ценовник поштанских услуга.

Посебна лиценца се издаје са роком важења од 15 година.

Лиценца

Члан 66.

Лиценца мора да садржи:

- 1) податке о имаоцу лиценце (пословно име, седиште, матични број и ПИБ);
- 2) спецификацију поштанских услуга које се пружају на основу лиценце;
- 3) територију на којој се обављају поштанске услуге;
- 4) рок важења лиценце;
- 5) права и обавезе имаоца лиценце у обављању поштанских услуга из домена универзалне поштанске услуге.

У захтеву за доделу лиценце подносилац наводи спецификацију поштанских услуга за које тражи дозволу, територију на којој ће обављати наведене услуге, временски период за који се тражи дозвола, као и датум почетка обављања поштанских услуга.

Уз захтев за доделу лиценце, подносилац прилаже доказ о испуњености услова за обављање универзалне поштанске услуге, опште услове за обављање поштанских услуга и ценовник поштанских услуга.

Лиценца се издаје са роком важења од десет година.

Одобрење

Члан 67.

Одобрење мора да садржи:

- 1) назив и седиште, односно име и адресу имаоца одобрења;

- 2) спецификацију и врсте поштанских услуга које ће се обављати;
- 3) територију на којој се обављају поштанске услуге;
- 4) рок важења одобрења.

У захтеву за доделу одобрења подносилац наводи спецификацију и врсте поштанских услуга за које тражи дозволу, територију на којој ће обављати наведене услуге, временски период за који се тражи дозвола, као и датум почетка обављања поштанских услуга.

Уз захтев за доделу одобрења, подносилац прилаже доказ о испуњености услова за обављање поштанских услуга на целокупној територији или делу територије Републике Србије, опште услове за обављање поштанских услуга и ценовник поштанских услуга.

Одобрење се издаје са роком важења од једне до десет година, у складу са поднетим захтевом.

Члан 68.

Захтев за доделу дозволе подноси се на обрасцу који прописује Агенција.

Агенција је дужна да о уредном захтеву за доделу дозволе одлучи у року од 30 дана од дана подношења захтева, а уредност захтева се цени у складу са законом којим се уређује општи управни поступак.

Ако Агенција не донесе одлуку у року из става 2. овог члана, дозвола се сматра додељеном наредног дана по истеку тог рока.

Члан 69.

Корисник дозволе је дужан да обавља поштанске услуге у складу са дозволом.

Корисник дозволе може да престане да користи дозволу и пре истека рока, на који је дозвола издата.

У случају из става 2. овог члана, корисник дозволе је дужан да о престанку коришћења дозволе обавести Агенцију у року од 30 дана пре престанка обављања делатности и да измири све преузете обавезе према корисницима, Агенцији и другим лицима.

Дозвола је непреносива.

Други привредни субјекти који обављају поштанске услуге поред своје претежне делатности, дужни су да прибаве дозволу за обављање поштанских услуга, у складу са овим законом.

Члан 70.

Агенција може изменити посебну лиценцу и лиценцу по службеној дужности, ако је то неопходно због усклађивања са међународним актима, другим прописима или у циљу обезбеђења одрживости обављања универзалне поштанске услуге.

Посебну лиценцу, лиценцу и одобрење Агенција може изменити и на захтев поштанског оператора.

Посебна лиценца, лиценца и одобрење престају да важе одузимањем, истеком рока на који су издате или на захтев имаоца посебне лиценце, лиценце и одобрења.

Пре доношења одлуке из става 1. овог члана, Агенција је дужна да обавести Министарство.

Члан 71.

Поштански оператори сnose трошкове таксе за издавање дозволе, која не може да износи више од 200 евра у динарској противвредности.

Поштански оператори су дужни да на име накнаде оперативних трошкова плаћају Агенцији до 0,4% од укупног прихода оствареног од обављања поштанских услуга у претходној календарској години.

Агенција, уз сагласност министарства надлежног за послове финансија, утврђује висину и начин плаћања таксе из става 1. овог члана и висину и начин плаћања накнаде на име оперативних трошкова из става 2. овог члана.

Средства из ст. 1. и 2. овог члана користе се за обављање регулаторних послова Агенције.

Члан 72.

Агенција може кориснику дозволе одузети дозволу за обављање поштанских услуга у следећим случајевима:

- 1) ако је дозволу добио на основу неистинитих података, који су били од значаја за доношење одлуке;
- 2) ако не обавља поштанске услуге у складу са законом, на начин и под условима утврђеним дозволом;
- 3) ако и после писане опомене у року од 15 дана не измири обавезу из члана 71. став 2. овог закона;
- 4) ако је противзаконитим обављањем делатности нанео штету општем интересу или проузроковао штету већих размера;
- 5) ако није отпочео са обављањем поштанских услуга у року од 30 дана од дана добијања дозволе или је наступио прекид у обављању поштанских услуга у непрекидном трајању дуже од 12 месеци.

Агенција доноси одлуке у складу са одредбама закона којим се уређује општи управни поступак.

Одлуке Агенције из става 2. овог члана су коначне и против њих се може покренути управни спор тужбом пред Управним судом.

VI. ПОШТАНСКЕ МАРКЕ

Члан 73.

Поштанске марке се користе за плаћање поштанских услуга које обавља јавни поштански оператор, у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају.

Члан 74.

Послови у вези са издавањем, продајом и повлачењем из употребе поштанских марака поверавају се јавном поштанском оператору.

Поштанске марке Републике Србије морају испуњавати услове прописане актима Светског поштанског савеза и садржати реч „Србија”.

Министар у текућој години утврђује план издавања пригодних поштанских марака, као и мотиве редовних издања поштанских марака које ће се издавати у наредној години.

Јавни поштански оператор је дужан да издаје поштанске марке у складу са планом издавања из става 3. овог члана.

Услове и начин издавања поштанских марака, уз сагласност Владе, утврђује јавни поштански оператор.

Јавни поштански оператор је дужан да на захтев Министарства, а најмање једном годишње, доставља извештај о броју и количини штампаних редовних, пригодних и персонализованих поштанских марака, као и податке о корисницима, подносиоцима захтева за штампање персонализованих поштанских марака.

Члан 75.

Јавни поштански оператор:

- 1) издаје редовне, пригодне и персонализоване поштанске марке;
- 2) издаје пригодне коверте које се издају првог дана издавања поштанске марке;
- 3) издаје максимум карте;
- 4) издаје пригодне поштанске жигове;
- 5) издаје разгледнице са уштампаном поштанском марком;
- 6) издаје дописнице са уштампаном поштанском марком;
- 7) издаје каталоге и друге филателистичке производе;
- 8) продаје и размењује међународне купоне за одговор.

Доплатна поштанска марка се не сматра поштанском марком у смислу овог закона.

Члан 76.

Поштанске марке се сматрају неважећим ако:

- 1) нису издате у складу са одредбама овог закона и прописа донетих на основу овог закона;

- 2) су оштећене, услед чега нису видљиве ознаке, назив издавача или номинална вредност;
- 3) су издате од стране неовлашћеног лица;
- 4) су поништене;
- 5) су повучене из употребе.

Ако је на поштанској пошиљци налепљена неважећа поштанска марка, сматра се да поштанска услуга није плаћена.

VII. ЗАШТИТА КОРИСНИКА ПОШТАНСКИХ УСЛУГА И ПРИГОВОРИ

Рекламације

Члан 77.

Уколико корисник сматра да поштанска пошиљка није уручена примаоцу или да је уручена са закашњењем, да посебно уговорена обавеза није извршена или да није извршена у целини, може изјавити рекламацију поштанском оператору у року од 60 дана у унутрашњем и у року од шест месеци у међународном поштанском саобраћају, рачунајући од наредног дана од дана предаје поштанске пошиљке.

Рекламација садржи број поштанске пошиљке, име, презиме и адресу пошиљалаца и примаоца, као и податке о вредности пошиљке и откупном износу, уколико је предмет рекламације вредносна или откупна пошиљка.

У случају да корисник не поднесе рекламацију у роковима из става 1. овог члана, губи право на новчану накнаду штете коју би могао да оствари по одредбама овог закона.

Трошкове потражног поступка пошиљке из става 1. овог члана, сноси пошиљалац или овлашћено лице, а у случајевима када се утврди да је рекламација основана, трошкове овог поступка сноси поштански оператор.

Члан 78.

У случајевима оштећења или умањења садржине поштанске пошиљке корисник може изјавити рекламацију поштанском оператору најкасније наредног радног дана, а у даљем року од 60 дана од дана уручења пошиљке поднети захтев за обештећење и изјавити приговор Агенцији.

У случају да корисник не поднесе рекламацију у роковима из става 1. овог члана, губи право на новчану накнаду штете коју би могао да оствари по одредбама овог закона.

Члан 79.

Поштански оператор је дужан да по пријему рекламације у случајевима из члана 78. став 1. овог закона сачини записник, који мора садржати све податке о пошиљци, пошиљалоцу и примаоцу из члана 77. став 2. овог закона.

Поштански оператор је дужан да пре уручења поштанске пошиљке сачини записник, ако уочи оштећење пошиљке настало у токовима поштанског оператора, као и да о томе обавести корисника.

Изјашњења оператора и приговор Агенцији

Члан 80.

Поштански оператор је дужан да се изјасни у року од осам дана од дана пријема рекламације у унутрашњем поштанском саобраћају и у року прописаном актима Светског поштанског савеза у међународном поштанском саобраћају, доношењем одлуке о основаности рекламације.

Члан 81.

Против одлуке поштанског оператора из члана 80. овог закона о одбијању рекламације, корисник може да поднесе приговор Агенцији у року од 15 дана од дана пријема одлуке о рекламацији.

Корисник може поднети приговор Агенцији и због недостављања одлуке о поднетој рекламацији.

По поднетим приговорима из ст. 1. и 2. овог члана Агенција посредује у вансудском решавању спора насталог између поштанског оператора и корисника.

Покретање и вођење поступка вансудског решавања спора не искључује и не утиче на остваривање права на судску заштиту, у складу са законом.

На поступак вођења и окончања вансудског решавања спора између поштанског оператора и корисника, сходно се примењују одредбе закона којима се уређују посредовање, арбитража, као и други прописи којима се уређује вансудско решавање спорова.

Одговорност поштанског оператора

Члан 82.

Поштански оператор је дужан да поштанску пошиљку уручи примаоцу у стању у коме је примљена од пошиљаоца.

За проузроковану штету која је настала у међународном поштанском саобраћају, поштански оператор одговара у складу са актима Светског поштанског савеза, у границама утврђене одговорности.

За проузроковану штету која је настала у унутрашњем поштанском саобраћају, поштански оператор је дужан да кориснику исплати накнаду штете и то:

1) за губитак или потпуно оштећење вредносне поштанске пошиљке – износ означен на пошиљци увећан за поштарину наплаћену по вредности и десетоструки износ наплаћене поштарине за ту пошиљку умањену за поштарину по вредности;

- 2) за губитак или погрешну исплату упутнице – износ у висини износа означеног на упутници, увећан за десетоструки износ наплаћене поштарине за пријем, пренос и исплату упутнице;
- 3) за делимично оштећење или умањење садржине вредносне поштанске пошиљке – износ у висини утврђеног дела оштећења или умањења садржине, с тим да износ не може бити већи од износа који би се исплатио на основу тачке 1) овог става;
- 4) за губитак или потпуно оштећење регистроване поштанске пошиљке – десетоструки износ наплаћене поштарине;
- 5) за делимично оштећење или умањење садржине регистроване поштанске пошиљке – износ у висини утврђеног дела оштећења или умањења садржине, с тим да износ не може бити већи од износа који би се исплатио на основу тачке 4) овог става;
- 6) за неизвршену, непотпуно или погрешно извршену поштанску услугу регистроване поштанске пошиљке – петоструки износ наплаћене поштарине;
- 7) за прекорачење рока за уручење регистроване поштанске пошиљке – троструки износ наплаћене поштарине.

Индијектна штета или измакла добит се не узима у обзир приликом обрачуна накнаде штете.

Поштански оператор је дужан да надокнади штету из става 3. кориснику који је платио поштарину за пренос те пошиљке.

Ослобађање од одговорности

Члан 83.

Поштански оператор се ослобађа одговорности за накнаду штете ако је:

- 1) штета настала услед више силе;
- 2) пријем, прерада, превоз и уручење поштанске пошиљке обављено у складу са одредбама овог закона и прописа донетих на основу овог закона;
- 3) штета настала услед пропуста пошиљаоца у вези са избором поштанске услуге или обезбеђењем њене садржине;
- 4) адреса непотпуна или нетачна.

Одговорност пошиљаоца

Члан 84.

Пошиљалац је дужан да на поштанској пошиљци правилно и јасно означи назив, односно име и презиме примаоца и тачну адресу примаоца.

Пошиљалац је дужан да на поштанској пошиљци правилно и јасно означи назив, односно своје име и презиме и тачну адресу.

Уколико поштанска пошиљка не садржи податке из ст. 1. и 2. овог члана, поштански оператор, односно запослени на пријему пошиљака, дужан је да захтева од корисника да отклони уочене недостатке у адресовању, а уколико корисник не поступи у складу са захтевом, дужан је да одбије пријем такве пошиљке.

Пошиљалац је одговоран за правилно паковање поштанске пошиљке на начин којим се штити садржина те пошиљке, друге пошиљке, запослени који рукују пошиљком, као и опрема и средства која се користе при руковању са пошиљком.

Пошиљалац је одговоран за унутрашње и спољашње паковање поштанских пошиљака.

Застарелост потраживања накнаде штете

Члан 85.

Потраживања корисника за накнаду штете застаревају истеком рока од три године.

Застарелост из става 1. овог члана, почиње да тече:

- 1) за потраживања накнаде штете због мање или више наплаћене поштарине или других трошкова – од дана плаћања;
- 2) за потраживања која се односе на откупнину – након 15 дана од дана када је истекао рок за уручење поштанске пошиљке;
- 3) за потраживање накнаде штете због оштећења или умањења садржине вредносне поштанске пошиљке или због прекорачења рока за уручење регистроване поштанске пошиљке – од дана уручења поштанске пошиљке, односно од дана истека рока за уручење;
- 4) за потраживања накнаде штете због губитка поштанске пошиљке – након 30 дана од истека рока за уручење поштанске пошиљке.

Члан 86.

Застаревање се прекида када се поштанском оператору достави захтев за исплату потраживања у писаној форми или се покрене поступак за вансудско решавање спора пред Агенцијом, у складу са овим законом. Застаревање почиње изнова да тече када је кориснику или овлашћеном лицу достављен писани одговор на тај захтев.

Застаревање не може да наступи пре истека рока од 30 дана од дана добијања одговора поштанског оператора у вези са захтевом за потраживање.

Накнадни захтеви у вези са истим предметом не прекидају застаревање.

VIII. НАДЗОР

Члан 87.

Надзор над применом овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши Министарство.

Инспекцијски надзор из става 1. овог члана Министарство врши преко инспектора за поштанске услуге (у даљем тексту: инспектор).

Члан 88.

Поштански оператори и Агенција су дужни да на захтев Министарства доставе све потребне податке у вези са обављањем поштанских услуга, укључујући и податке који имају карактер пословне тајне.

Члан 89.

Инспектор је самосталан у границама овлашћења утврђених законом и другим прописима којима се уређује обављање послова инспекције и за свој рад је лично одговоран.

Инспектор мора да поседује легитимацију приликом вршења надзора, којом доказује својство инспектора.

Образац легитимације из става 2. овог члана и начин њеног издавања, прописује министар надлежан за послове државне управе.

Члан 90.

У вршењу надзора, инспектор је дужан да:

- 1) обавља надзор савесно и поштено, у складу са законом;
- 2) сарађује са другим инспекторима, правосудним, прекршајним и другим надлежним органима;
- 3) поступа по пријавама физичких и правних лица у вези са пословима из своје надлежности и да о поступку и резултатима поступка, у примереном року, обавести подносиоца пријаве;
- 4) предузима и предлаже превентивне мере и радње у циљу спречавања повреде закона и других прописа.

Члан 91.

У вршењу надзора инспектор има право и дужност да:

- 1) врши идентификацију лица која обављају делатност поштанских услуга, увидом у личну исправу или другу исправу са фотографијом;
- 2) прегледа пословне просторије у којима се обављају поштанске услуге;
- 3) прегледа опште и појединачне акте, врши увид у пословне књиге и другу документацију која се односи на обављање поштанских услуга;
- 4) фотографише, врши видео снимање простора у коме се врши надзор, као и других предмета које су предмет надзора и/или су затечени у објекту или возилу којим се врши превоз поштиљака;
- 5) врши преглед возила којима се обавља превоз поштанских поштиљака;
- 6) захтева и добије благовремено асистенцију полиције или комуналне полиције, ако основано процени да је то потребно према приликама одређеног случаја;

7) узима изјаве од лица која обављају поштанске услуге, односно сведока и одговорних лица, као и да позива лица ради давања изјава о питањима од значаја за предмет надзора;

8) у сарадњи са надлежним државним органима подноси предлог за издавање судског налога за претрес стамбеног или пратећег простора, када има сазнања да се у том простору обављају поштанске услуге;

9) прикупља друге податке и доказе који су од значаја за правилно утврђивање чињеничног стања;

10) наложи да му се у одређеном року достави писани извештај о предузетим мерама и радњама које је наложио у поступку вршења инспекцијског надзора;

11) предузима и друге радње у складу са законом.

Под пословним просторијама из става 1. тачка 2) овог члана, сматра се и стан, пратећа просторија или други простор стамбеног карактера, који је регистрован као седиште или као место у коме се обавља делатност, у складу са прописима о регистрацији привредних субјеката.

Мере у поступку инспекцијског надзора

Члан 92.

У вршењу инспекцијског надзора инспектор је овлашћен да:

- 1) наложи да му се стави на увид потребна документација, ако се та документација не налази у објекту у коме се врши контрола;
- 2) наложи повраћај више наплаћене поштарине;
- 3) наложи обештећење корисника због губитка или оштећења регистроване поштанске пошиљке;
- 4) поднесе надлежном органу кривичну пријаву или пријаву за привредни преступ, поднесе захтев за покретање прекршајног поступка и изда прекршајни налог.

Заштитне мере

Члан 93.

У вршењу инспекцијског надзора инспектор је овлашћен да:

- 1) привремено, најдуже до окончања поступка, одузме поштанске пошиљке чија је садржина забрањена и изда потврду о привремено одузетим предметима;
- 2) привремено, најдуже до окончања поступка, одузме поштанске пошиљке или предмете који су употребљени, намењени или су настали извршењем прекршаја, привредног преступа или кривичног дела и изда потврду о привремено одузетим предметима;

3) привремено забрани обављање делатности, затварањем просторија у којима се обавља делатност или на други одговарајући начин у случајевима:

(1) спречавања инспектора у вршењу послова надзора;

(2) неовлашћеног обављања делатности;

4) привремено одузме дозволу уколико корисник дозволе не поступа у складу са издатом дозволом.

Инспектор ће решењем утврдити време трајања привремене забране обављања делатности из става 1. тачка 3) овог члана и рока на који је дозвола привремено одузета из става 1. тачка 4) овог члана, у коме су лица дужна да отклоне неправилности због којих је мера изречена.

О привременом одузимању дозволе из става 1. тачка 4) овог члана, инспектор обавештава Агенцију. Инспектор може затражити и предузимање мера из надлежности Агенције.

Потврда о привременом одузимању поштанских пошиљака, односно предмета из става 1. овог члана, садржи податке о надзираном субјекту, време и место одузимања, правни основ одузимања, врсту и количину одузетих пошиљака односно предмета, потпис надзираног субјекта, односно овлашћеног лица, односно напомену да је надзирани субјект, односно овлашћено лице одбило да потпише потврду, име, презиме и потпис инспектора.

Члан 94.

Ако инспектор приликом вршења надзора утврди да закон или није примењен или да није правилно примењен, доноси решење којим налаже отклањање утврђене неправилности и одређује рок у коме је надзирани субјект дужан да поступи по налогу из решења.

Решење о привременој забрани обављања делатности и из члана 93. овог закона, инспектор доноси у року од 48 часова од затварања објекта.

Члан 95.

По жалби на решење инспектора решава Министар.

Жалба се изјављује у року од 15 дана од дана достављања решења.

Решење Министра је коначно у управном поступку и против њега се може покренути управни спор.

Жалба не одлаже извршење решења.

IX. СТРУЧНИ НАДЗОР

Члан 96.

Агенција обавља стручни надзор над применом овог закона и прописа донетих на основу закона у делу којим је уређен квалитет обављања универзалне поштанске услуге, приступ мрежи, цена и рачуноводство давалаца универзалне поштанске услуге.

Начин и поступак стручног надзора, као и друга питања у вези са стручним надзором, прописује Министар.

Члан 97.

Стручни надзор Агенција може обављати само код привредних субјеката који се налазе у регистру поштанских оператора.

Послове стручног надзора у име Агенције може да врши лице које има овлашћење Агенције.

У поступку стручног надзора овлашћено лице Агенције има право и обавезу да:

- 1) контролише испуњеност прописаних параметара квалитета при обављању универзалне поштанске услуге, као и квалитет обављања осталих поштанских услуга;
- 2) контролише примену важећих ценовника поштанских услуга;
- 3) контролише примену уговора о приступу мрежи;
- 4) контролише рачуноводствено раздвајање давалаца универзалне поштанске услуге.

Поштански оператори су дужни да на захтев Агенције доставе све податке неопходне за обављање стручног надзора, укључујући и податке који представљају пословну тајну оператора.

О извршеном стручном надзору из става 1. овог члана, утврђеном чињеничном стању и предузетим мерама, Агенција обавештава инспектора за поштанске услуге најмање једном месечно.

Ако у току стручног надзора Агенција уочи неправилности у раду поштанских оператора, односно поступање супротно закону и актима донетим на основу закона, обавестиће о томе без одлагања инспектора за поштанске услуге и предложити покретање поступка инспекцијског надзора.

Агенција је дужна да поступи по захтеву инспектора да обави стручни надзор и да о исходу надзора обавести инспектора.

Члан 98.

Образац легитимације и начин издавања легитимације овлашћеног лица Агенције, утврђује Агенција.

Легитимација овлашћеног лица из става 1. овог члана мора да садржи: лого Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге, име и презиме овлашћеног лица, фотографију овлашћеног лица, службени број легитимације, датум издавања легитимације, печат Агенције, потпис директора Агенције, као и одштампан

текст следеће садржине: „Ималац ове легитимације има овлашћења у складу са одредбама члана 97. став 3. Закона о поштанским услугама”.

Х. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 99.

Новчаном казном од 1.000.000 до 2.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице ако неовлашћено обавља резервисане поштанске услуге (члан 24).

За привредни преступ из става 1. овог члана, казниће се новчаном казном од 100.000 до 200.000 динара одговорно лице у правном лицу.

Члан 100.

Новчаном казном од 1.000.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице ако обавља поштанске услуге без дозволе (члан 63. став 1).

За привредни преступ из става 1. овог члана, казниће се новчаном казном од 50.000 до 200.000 динара одговорно лице у правном лицу.

Члан 101.

Новчаном казном од 2.000.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице ако обавља универзалну поштанску услугу без посебне лиценце за универзалну поштанску услугу, односно без лиценце (члан 64. ст. 2. и 3).

За привредни преступ из става 1. овог члана, казниће се новчаном казном од 100.000 до 200.000 динара одговорно лице у правном лицу.

Члан 102.

Новчаном казном од 100.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ јавни поштански оператор ако:

- 1) рачуноводствено не прати раздвојено приходе и трошкове остварене од универзалне поштанске услуге од прихода и трошкова остварених од осталих поштанских услуга (члан 36. став 2);
- 2) рачуноводствено не прати раздвојено приходе резервисаних поштанских услуга од прихода нерезервисаних поштанских услуга из домена универзалне поштанске услуге (члан 36. став 4);
- 3) приходима од резервисаних поштанских услуга субвенционише поштанске услуге које нису универзална поштанска услуга (члан 36. став 10);
- 4) не омогући приступ мрежи на начин утврђен овим законом и прописима донетим на основу овог закона (члан 55. став 1).

За привредни преступ из става 1. овог члана, казниће се новчаном казном од 5.000 до 200.000 динара одговорно лице у јавном поштанском оператору.

Члан 103.

Новчаном казном од 50.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај поштански оператор са својством правног лица ако:

- 1) не поступа у складу са својим општим условима (члан 9. став 10);
- 2) поступа супротно члану 15. став 2. овог закона;
- 3) не обезбеди густину приступних тачака у складу са потребама корисника (члан 19. став 1);
- 4) неовлашћено користи назив „пошта” (члан 20);
- 5) обавља универзалну поштанску услугу супротно члану 21. став 2. овог закона;
- 6) не достави Агенцији извештај о свом пословању (члан 22. став 2);
- 7) поступа супротно одредбама члана 47. овог закона;
- 8) не обавља поштанске услуге у складу са дозволом (члан 69. ст. 1. и 4);
- 9) издаје поштанске марке супротно члану 74. ст. 4. и 6. овог закона;
- 10) не поступи по решењу инспектора (члан 94. став 1).

За прекршај из става 1. овог члана, казниће се новчаном казном од 5.000 до 150.000 динара одговорно лице у правном лицу.

За прекршај из става 1. тач. 1), 2), 4), 6), 7), 8) и 10) овог члана, казниће се поштански оператор са својством предузетника новчаном казном од 10.000 до 500.000 динара.

Новчаном казном од 10.000 до 500.000 динара казниће се поштански оператор са својством предузетника ако обавља поштанске услуге без дозволе (члан 63. став 1).

Члан 104.

Новчаном казном у износу од 40.000 динара казниће се за прекршај поштански оператор ако поступа супротно члану 9. ст. 3. и 8, члану 12, члану 30. ст. 2. и 3, члану 34. ст. 2. и 3, члану 39. став 3, члану 42. ст. 3, 5. и 7, члану 48. став 1, члану 69. ст. 3. и 5, чл. 79. и 80. и члану 84. став 3. овог закона.

За прекршаје из става 1. овог члана, казниће се новчаном казном у износу од 20.000 динара одговорно лице код поштанског оператора.

Новчаном казном у износу од 20.000 динара казниће се пошљалац ако преда поштанском оператору поштанску пошљку чија је садржина забрањена (члан 44. став 1).

XI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 105.

Министар доноси подзаконске акте на основу овлашћења прописаних овим законом у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења аката из става 1. овог члана, примењују се подзаконски акти донети на основу закона који престаје да важи даном ступања на снагу овог закона, осим одредаба тих аката које су у супротности са овим законом.

Члан 106.

Агенција доноси подзаконске акте на основу овлашћења прописаних овим законом у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења аката из става 1. овог члана, примењују се подзаконски акти донети на основу Закона о поштанским услугама („Службени гласник РС”, бр. 18/05, 30/10 и 62/14), осим одредаба тих аката које су у супротности са овим законом.

Члан 107.

Дозволе издате до дана ступања на снагу овог закона важе до истека рока на који су издате.

Члан 108.

Поступци који су започети до дана ступања на снагу овог закона окончаће се у складу са прописима по којима су започети.

Члан 109.

Одредбе члана 20. и члана 36. став 4. овог закона примењују се до дана приступања Републике Србије Европској унији.

Одредбе члана 24. овог закона примењују се до дана приступања Републике Србије Европској унији, осим одредбе става 1. тачка 2) тог члана.

Одредбе члана 32. став 3. овог закона примењују се и после приступања Републике Србије Европској унији, у делу који се односи на пријем и/или прераду и/или превоз и/или уручење писмена у судском, управном и прекршајном поступку, као препоручених поштанских пошиљака, без обзира на лимите.

Одредбе члана 38. овог закона примењују се од дана приступања Републике Србије Европској унији.

Члан 110.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о поштанским услугама („Службени гласник РС”, бр. 18/05, 30/10 и 62/14).

Ступање на снагу

Члан 111.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

На основу члана 112. став 1. тачка 2. Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ
о проглашењу Закона о изменама и допунама Закона о информационој безбедности

Проглашава се Закон о изменама и допунама Закона о информационој безбедности, који је донела Народна скупштина Републике Србије на Четвртој седници Другог редовног заседања у 2019. години, 30. октобра 2019. године.

ПР број 112

У Београду, 31. октобра 2019. године

Председник Републике,
Александар Вучић, с.р.

ЗАКОН
о изменама и допунама Закона о информационој безбедности

Члан 1.

У Закону о информационој безбедности („Службени гласник РС”, бр. 6/16 и 94/17), у члану 2. став 1. тачка 1) подтачка (3) реч: „похрањује” замењује се речима: „воде, чувају”.

После подтачке (4) додаје се подтачка (5), која гласи:

„(5) све типове системског и апликативног софтвера и софтверске развојне алате.”.

У тачки 2) речи: „орган јавне власти или организациона јединица органа јавне власти” замењују се речима: „орган власти или организациона јединица органа власти”.

Тачка 11) мења се и гласи:

„11) инцидент је сваки догађај који има стваран негативан утицај на безбедност мрежних и информационих система;”.

После тачке 11) додаје се тачка 11а), која гласи:

„11а) јединствени систем за пријем обавештења о инцидентима је информациони систем у који се уносе подаци о инцидентима у ИКТ системима од посебног значаја који могу да имају значајан утицај на нарушавање информационе безбедности;”.

Тачка 15) мења се и гласи:

„15) орган власти је државни орган, орган аутономне покрајине, орган јединице локалне самоуправе, организација и друго правно или физичко лице коме је поверено вршење јавних овлашћења;”.

Тачка 24) мења се и гласи:

„24) информациона добра обухватају податке у датотекама и базама података, програмски код, конфигурацију хардверских компонената, техничку и корисничку документацију, записе о коришћењу хардверских компоненти, података из датотека и база података и спровођењу процедура ако се исти воде, унутрашње опште акте, процедуре и слично;”.

После тачке 24) додају се тач. 25) и 26), које гласе:

„25) услуга информационог друштва је услуга у смислу закона којим се уређује електронска трговина;

26) пружалац услуге информационог друштва је правно лице које је пружалац услуге у смислу закона којим се уређује електронска трговина”.

Члан 2.

После члана 3. додаје се члан 3а, који гласи:

„Обрада података о личности

Члан 3а

У случају обраде података о личности приликом вршења надлежности и испуњења обавеза из овог закона поступа се у складу са прописима који уређују заштиту података о личности.”

Члан 3.

У члану 5. став 1. после речи: „Генералног секретаријата Владе” додају се речи: „Народне банке Србије”, а речи: „ЦЕРТ-а републичких органа и Националног ЦЕРТ-а” замењују се речима: „Центра за безбедност ИКТ система у органима власти и Националног центра за превенцију безбедносних ризика у ИКТ системима.”

У ставу 2. речи: „органа јавне власти” замењују се речима: „органа власти”.

Члан 4.

Члан 6. мења се и гласи:

„ИКТ системи од посебног значаја

Члан 6.

ИКТ системи од посебног значаја су системи који се користе:

- 1) у обављању послова у органима власти;
- 2) за обраду посебних врста података о личности, у смислу закона који уређује заштиту података о личности;
- 3) у обављању делатности од општег интереса и другим делатностима и то у следећим областима:
 - (1) енергетика:

- производња, пренос и дистрибуција електричне енергије;
- производња и прерада угља;
- истраживање, производња, прерада, транспорт и дистрибуција нафте и промет нафте и нафтних деривата;
- истраживање, производња, прерада, транспорт и дистрибуција природног и течног гаса;

(2) саобраћај:

- железнички, поштански, водни и ваздушни саобраћај;

(3) здравство:

- здравствена заштита;

(4) банкарство и финансијска тржишта:

- послови финансијских институција;
- послови вођења регистра података о обавезама физичких и правних лица према финансијским институцијама;
- послови управљања, односно обављања делатности у вези са функционисањем регулисаног тржишта;

(5) дигитална инфраструктура:

- размена интернет саобраћаја;
- управљање регистром националног интернет домена и системом за именовање на мрежи (ДНС системи);

(6) добра од општег интереса:

- коришћење, управљање, заштита и унапређивање добара од општег интереса (воде, путеви, минералне сировине, шуме, пловне реке, језера, обале, бање, дивљач, заштићена подручја);

(7) услуге информационог друштва:

- услуге информационог друштва у смислу члана 2. тачка 25) овог закона;

(8) остале области:

- електронске комуникације;
- издавање службеног гласила Републике Србије;
- управљање нуклеарним објектима;
- производња, промет и превоз наоружања и војне опреме;
- управљање отпадом;

– комуналне делатности;

– производња и снабдевање хемикалијама;

4) у правним лицима и установама које оснива Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе за обављање делатности из тачке 3) овог става.

Влада, на предлог министарства надлежног за послове информационе безбедности, утврђује листу делатности из става 1. тачка 3) овог члана.”

Члан 5.

После члана 6. додају се чл. ба и бб, који гласе:

„Обавезе оператора ИКТ система од посебног значаја

Члан ба

Оператор ИКТ система од посебног значаја у складу са овим законом у обавези је да:

- 1) упише ИКТ систем од посебног значаја којим управља у евиденцију оператора ИКТ система од посебног значаја;
- 2) предузме мере заштите ИКТ система од посебног значаја;
- 3) донесе акт о безбедности ИКТ система;
- 4) врши проверу усклађености примењених мера заштите ИКТ система са актом о безбедности ИКТ система и то најмање једном годишње;
- 5) уреди однос са трећим лицима на начин који обезбеђује предузимање мера заштите тог ИКТ система у складу са законом, уколико поверава активности у вези са ИКТ системом од посебног значаја трећим лицима;
- 6) доставља обавештења о инцидентима који значајно угрожавају информациону безбедност ИКТ система;
- 7) достави тачне статистичке податке о инцидентима у ИКТ систему.

Евиденција оператора ИКТ система од посебног значаја

Члан бб

Надлежни орган успоставља и води евиденцију ИКТ система од посебног значаја (у даљем тексту: Евиденција) која садржи:

- 1) назив и седиште оператора ИКТ система од посебног значаја;
- 2) име и презиме, службена адреса за пријем електронске поште и службени контакт телефон администратора ИКТ система од посебног значаја;
- 3) име и презиме, службена адреса за пријем електронске поште и службени контакт телефон одговорног лица ИКТ система од посебног значаја;
- 4) податак о врсти ИКТ система од посебног значаја, у складу са чланом 6. овог закона.

Поред података из става 1. овог члана, евиденција може да садржи и друге допунске податке о ИКТ систему од посебног значаја које прописује Надлежни орган.

Оператор ИКТ система од посебног значаја дужан је да ИКТ систем од посебног значаја којим управља упише у евиденцију из става 1. овог члана.

Оператор ИКТ система од посебног значаја дужан је да надлежном органу достави податке из става 1. овог члана најкасније 90 дана од дана усвајања прописа из става 2. овог члана, односно 90 дана од дана успостављања ИКТ система од посебног значаја.

Надлежни орган ставља на располагање Националном центру за превенцију безбедносних ризика у ИКТ системима (у даљем тексту: Национални ЦЕРТ) ажурну евиденцију из става 1. овог члана.”

Члан 6.

У члану 7. став 2. реч: „минимизација” замењује се речју: „смањење”.

У ставу 3. тачка 11) реч: „односно” замењује се речју: „и”.

У тачки 23) речи: „питања информационе безбедности” замењују се речима: „испуњење захтева за информациону безбедност”.

Члан 7.

Члан 11. мења се и гласи:

„Обавештавање о инцидентима

Члан 11.

Оператори ИКТ система од посебног значаја обавештавање о инцидентима у ИКТ системима који могу да имају значајан утицај на нарушавање информационе безбедности врше преко веб странице Надлежног органа или Националног ЦЕРТ-а у јединствени систем за пријем обавештења о инцидентима којег одржава Надлежни орган.

Уколико органи из става 1. овог члана буду обавештени о инциденту на други начин, податке о инциденту уносе у систем из става 1. овог члана.

Изузетно од става 1. овог члана, обавештење о инцидентима се упућује:

1) Народној банци Србије, у случају инцидената у ИКТ системима из члана 6. став 1. тачка 3) подтачка (4) алинеје прва и друга овог закона;

2) регулаторном телу за електронске комуникације у случају инцидената у ИКТ системима из члана 6. став 1. тачка 3) подтачка 8) алинеја прва овог закона.

Народна банка Србије и регулаторно тело за електронске комуникације обавештења из става 3. овог члана достављају у јединствени систем за пријем обавештења о инцидентима на начин из става 1. овог члана.

Након пријаве инцидента, уколико је инцидент и даље у току, оператори ИКТ система од посебног значаја достављају обавештења о битним догађајима у вези са инцидентом и активностима које предузимају до престанка инцидента органу коме су у складу са овим законом пријавили инцидент.

Оператори ИКТ система од посебног значаја достављају завршни извештај о инциденту органу кога су у складу са овим законом обавештавали о инциденту у року од 15 дана од дана престанка инцидента, а који обавезно садржи врсту и опис инцидента, време и трајање инцидента, последице које је инцидент изазвао, предузете активности ради отклањања последица инцидента и, по потреби, друге релевантне информације.

У случају инцидента у ИКТ системима за рад са тајним подацима оператори тих ИКТ система поступају у складу са прописима којима се уређује област заштите тајних података.

Одредбе ст. 1. и 7. овог члана не односе се на самосталне операторе ИКТ система.

Влада, на предлог Надлежног органа, уређује поступак обавештавања о инцидентима, листу, врсте и значај инцидента према нивоу опасности, поступање и размену информација о инцидентима између органа из члана 5. овог закона.

Ако је инцидент од интереса за јавност, Надлежни орган, односно орган из става 3. овог члана коме се упућују обавештења о инцидентима, може објавити информацију о инциденту, након саветовања са оператором ИКТ система од посебног значаја у коме се инцидент догодио.

Ако је инцидент везан за извршење кривичних дела која се гоне по службеној дужности, орган коме је упућено обавештење о инциденту, обавештава надлежно јавно тужилаштво, односно министарство надлежно за унутрашње послове.

Ако је инцидент повезан са значајним нарушавањем информационе безбедности, које има или може имати за последицу угрожавање одбране Републике Србије, орган коме је упућено обавештење о инциденту обавештава Војнобезбедносно агенцију.

Ако је инцидент повезан са значајним нарушавањем информационе безбедности, које има или може имати за последицу угрожавање националне безбедности, орган коме је упућено обавештење о инциденту обавештава Безбедносно-информативну агенцију.

У случају наступања околности угрожавања, ометања рада или уништења ИКТ система од посебног значаја руковођење и координацију спровођења мера и задатака у наведеним околностима предузима Републички штаб за ванредне ситуације, у складу са законом.”

Члан 8.

После члана 11. додају се чл. 11а и 11б, који гласе:

„Инциденти у ИКТ системима од посебног значаја који могу да имају значајан утицај на нарушавање информационе безбедности

Члан 11а

Оператор ИКТ система од посебног значаја дужан је да пријави следеће инциденте који могу да имају значајан утицај на нарушавање информационе безбедности:

- 1) инциденте који доводе до прекида континуитета вршења послова и пружања услуга, односно знатних тешкоћа у вршењу послова и пружању услуга;
- 2) инциденте који утичу на велики број корисника услуга, или трају дужи временски период;
- 3) инциденте који доводе до прекида континуитета, односно тешкоћа у вршењу послова и пружања услуга, који утичу на обављање послова и вршење услуга других оператора ИКТ система од посебног значаја или утичу на јавну безбедност;
- 4) инциденте који доводе до прекида континуитета, односно тешкоће у вршењу послова и пружању услуга и имају утицај на већи део територије Републике Србије;
- 5) инциденте који доводе до неовлашћеног приступа заштићеним подацима чије откривање може угрозити права и интересе оних на које се подаци односе;
- 6) инциденте који су настали као последица инцидента у ИКТ систему из члана 6. став 1. тачка 3) подтачка (7) овог закона, када ИКТ систем од посебног значаја у свом пословању користи информационе услуге ИКТ система из члана 6. став 1. тачка 3) подтачка (7) овог закона.

Оператор ИКТ система од посебног значаја дужан је да пријави и инциденте који су довели до значајног повећања ризика од наступања последица из става 1. овог члана.

Достављање статистичких података о инцидентима

Члан 11б

Оператор ИКТ система од посебног значаја дужан је да, поред обавештавања о инцидентима из члана 11. овог закона, достави Националном ЦЕРТ-у статистичке податке о свим инцидентима у ИКТ систему у претходној години најкасније до 28. фебруара текуће године.

Национални ЦЕРТ обједињене статистичке податке из става 1. овог члана доставља Надлежном органу и објављује их на веб страници Националног ЦЕРТ-а.

Врсту, форму и начин достављања статистичких података из става 1. овог члана утврђује Национални ЦЕРТ.”.

Члан 9.

У члану 12. став 1. тачка 1) речи: „високи ризици” замењују се речју: „високоризични”.

Члан 10.

Изнад члана 13. додаје се назив члана, који гласи: „Самостални оператори ИКТ система”.

Члан 11.

После члана 13. додаје се члан 13а, који гласи:

„Сходна примена одредаба о самосталним операторима ИКТ система

Члан 13а

На Народну банку Србије као оператора ИКТ система сходно се примењују одредбе чл. 13, 15, 15а, 19, 22, 26, 27. и 28. овог закона које се односе на самосталне операторе ИКТ система.

На Народну банку Србије као оператора ИКТ система сходно се примењују и одредбе чл. 11. и 11а овог закона које се односе на операторе ИКТ система од посебног значаја.”

Члан 12.

У називу члана 14. и у ставу 1. речи: „Национални центар за превенцију безбедносних ризика у ИКТ системима (у даљем тексту: Национални ЦЕРТ)” замењују се речима: „Национални ЦЕРТ”.

Члан 13.

Члан 15. мења се и гласи:

„Делокруг Националног ЦЕРТ-а

Члан 15.

Национални ЦЕРТ прикупља и размењује информације о ризицима за безбедност ИКТ система, као и догађајима који угрожавају безбедност ИКТ система и у вези тога обавештава, пружа подршку, упозорава и саветује лица која управљају ИКТ системима у Републици Србији, као и јавност, а посебно:

- 1) прати стање о инцидентима на националном нивоу;
- 2) пружа рана упозорења, узбуне и најаве и информише релевантна лица о ризицима и инцидентима;
- 3) реагује по пријављеним или на други начин откривеним инцидентима у ИКТ системима од посебног значаја, као и по пријавама физичких и правних лица, тако што пружа савете и препоруке на основу расположивих информација о инцидентима и предузима друге потребне мере из своје надлежности на основу добијених сазнања;
- 4) континуирано израђује анализе ризика и инцидената;
- 5) подиже свест код грађана, привредних субјеката и органа власти о значају информационе безбедности, о ризицима и мерама заштите, укључујући спровођење кампања у циљу подизања те свести;
- 6) води евиденцију Посебних ЦЕРТ-ова;
- 7) извештава Надлежни орган на кварталном нивоу о предузетим активностима.

Национални ЦЕРТ је овлашћен да врши обраду података о лицу које се обрати Националном ЦЕРТ-у у складу са законом који уређује заштиту података о личности и другим прописима.

Обрада података о лицу из става 1. тачка 3) овог члана обухвата име, презиме и број телефона и/или адресу електронске поште и врши се у сврху евидентирања поднетих пријава, информисања подносиоца пријаве о статусу предмета и, у случају потребе, упућивања пријаве надлежним органима ради даљег поступања, у складу са законом.

Национални ЦЕРТ обезбеђује непрекидну доступност својих услуга путем различитих средстава комуникације.

Просторије и информациони системи Националног ЦЕРТ-а морају да се налазе на безбедним локацијама.

У циљу обезбеђивања континуитета рада, Национални ЦЕРТ треба да:

- 1) буде опремљен са одговарајућим системима за обављање послова из свог делокруга;
- 2) има довољно запослених како би се осигурала доступност у свако доба;
- 3) обезбеди инфраструктуру чији је континуитет осигуран, односно да обезбеди редувантне системе и резервни радни простор.

Национални ЦЕРТ непосредно сарађује са Надлежним органом, Посебним ЦЕРТ-овима у Републици Србији, сличним организацијама у другим земљама, са јавним и привредним субјектима, ЦЕРТ-овима самосталних оператора ИКТ система, као и са ЦЕРТ-ом органа власти.

Национални ЦЕРТ промовише усвајање и коришћење прописаних и стандардизованих процедура за:

- 1) управљање и санирање ризика и инцидената;
- 2) класификацију информација о ризицима и инцидентима, односно класификацију према нивоу инцидената и ризика.”

Члан 14.

После члана 15. додаје се члан 15а, који гласи:

„Сарадња ЦЕРТ-ова у Републици Србији

Члан 15а

Национални ЦЕРТ, ЦЕРТ органа власти и ЦЕРТ-ови самосталних оператора ИКТ система одржавају континуирану сарадњу.

ЦЕРТ-ови из става 1. овог члана одржавају међусобне састанке у организацији Националног ЦЕРТ-а најмање три пута годишње, као и по потреби у случају инцидената који значајно угрожавају информациону безбедност у Републици Србији.

Састанцима ЦЕРТ-ова из става 1. овог члана присуствују и представници Надлежног органа.

Састанцима ЦЕРТ-ова из става 1. овог члана могу, по позиву, да присуствују и представници посебних ЦЕРТ-ова, као и друга лица.”

Члан 15.

Изнад члана 16. додаје се назив члана који гласи: „Надзор над радом Националног ЦЕРТ-а”.

Члан 16.

У члану 17. став 2. после речи: „правног лица” додају се речи: „са седиштем на територији Републике Србије”.

У ставу 4. после речи: „поште” додаје се запета и речи: „а у сврху ангажовања посебних ЦЕРТ-ова у случају безбедносних ризика и инцидената у ИКТ системима.”.

Став 5. мења се и гласи:

„Национални ЦЕРТ прописује садржај, начин уписа и вођења евиденције из става 3. овог члана.”

Члан 17.

Члан 18. мења се и гласи:

„Центар за безбедност ИКТ система у органима власти (ЦЕРТ органа власти)

„Члан 18.

ЦЕРТ органа власти обавља послове који се односе на заштиту од инцидената у ИКТ системима органа власти, изузев ИКТ система самосталних оператора.

Послове ЦЕРТ-а органа власти обавља орган надлежан за пројектовање, развој, изградњу, одржавање и унапређење рачунарске мреже републичких органа.

Послови ЦЕРТ-а органа власти обухватају:

- 1) заштиту Јединствене информационо-комуникационе мреже електронске управе;
- 2) координацију и сарадњу са операторима ИКТ система које повезује јединствена мрежа из тачке 1) овог става у превенцији инцидената, откривању инцидената, прикупљању информација о инцидентима и отклањању последица инцидената;
- 3) издавање стручних препорука за заштиту ИКТ система органа власти, осим ИКТ система за рад са тајним подацима.”

Члан 18.

Изнад члана 19. додаје се назив члана који гласи: „ЦЕРТ самосталног оператора ИКТ система”.

У ставу 2. речи: „републичких органа” замењују се речима: „органа власти”.

Члан 19.

После члана 19. додаје се члан 19а, који гласи:

„Заштита деце при коришћењу информационо-комуникационих технологија

Члан 19а

Надлежни орган предузима превентивне мере за безбедност и заштиту деце на интернету, као активности од јавног интереса, путем едукације и информисања деце, родитеља и наставника о предностима, ризицима и начинима безбедног коришћења интернета, као и путем јединственог места за пружање савета и пријем пријава у вези безбедности деце на интернету, и упућује пријаве надлежним органима ради даљег поступања.

Оператор електронских комуникација који пружа јавно доступне телефонске услуге дужан је да омогући свим претплатницима услугу бесплатног позива према јединственом месту за пружање савета и пријем пријава у вези безбедности деце на интернету.

У случају да наводи из пријаве упућују на постојање кривичног дела, на повреду права, здравственог статуса, добробити и/или општег интегритета детета, на ризик стварања зависности од коришћења интернета, пријава се прослеђује надлежном органу власти ради поступања у складу са утврђеним надлежностима.

Надлежни орган је овлашћен да врши обраду података о лицу које се обрати Надлежном органу у складу са законом који уређује заштиту података о личности и другим прописима.

Обрада података о лицу из става 4. овог члана обухвата име, презиме и број телефона и/или адресу електронске поште и врши се у сврху евидентирања поднетих пријава, информисања подносиоца пријаве о статусу предмета и, у случају потребе, упућивања пријаве надлежним органима ради даљег поступања, у складу са законом.

Подаци о личности из става 5. овог члана чувају се у роковима предвиђеним прописима који уређују канцеларијско пословање.

У циљу обезбеђивања континуитета рада јединственог места за пружање савета и пријем пријава у вези безбедности деце на интернету, Надлежни орган треба да:

- 1) буде опремљен са одговарајућим системима за пријем пријава;
- 2) има довољно запослених како би се осигурала доступност у раду;
- 3) обезбеди инфраструктуру чији је континуитет осигуран.

Влада ближе уређује начин спровођења мера за безбедност и заштиту деце на интернету из ст. 1. и 3. овог члана.”

Члан 20.

Члана 30. мења се и гласи:

„Члан 30.

Новчаном казном у износу од 50.000,00 до 2.000.000,00 динара казниће се за прекршај оператор ИКТ система од посебног значаја ако:

- 1) не изврши упис у евиденцију у року из члана 6б став 4. овог закона;
- 2) не донесе Акт о безбедности ИКТ система из члана 8. став 1. овог закона;
- 3) не примени мере заштите одређене Актом о безбедности ИКТ система из члана 8. став 2. овог закона;
- 4) не изврши проверу усклађености примењених мера из члана 8. став 4. овог закона;
- 5) не достави статистичке податке из члана 11б став 1. овог закона;
- 6) не поступи по налогу инспектора за информациону безбедност у остављеном року из члана 29. став 1. тачка 1. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у оператору ИКТ система од посебног значаја новчаном казном у износу од 5.000,00 до 50.000,00 динара.”

Члан 21.

Члан 31. мења се и гласи:

„Члан 31.

Новчаном казном у износу од 50.000,00 до 500.000,00 динара казниће се за прекршај оператор ИКТ система од посебног значаја ако:

- 1) о инцидентима у ИКТ систему не обавести органе из члана 11. ст. 1, 3. и 7. овог закона;
- 2) не доставља обавештења о битним догађајима у вези са инцидентом и активностима из члана 11. став 5. овог закона;
- 3) не достави завршни извештај у року из члана 11. став 6. овог закона.

За прекршаје из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у оператору ИКТ система од посебног значаја новчаном казном у износу од 5.000,00 до 50.000,00 динара.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, ако финансијска институција не обавести Народну банку Србије о инцидентима у ИКТ систему од посебног значаја, Народна банка Србије изриче тој финансијској институцији мере и казне у складу са законом којим се уређује њено пословање.”

Члан 22.

Подзаконски акти из чл. 4, 7. и 19. овог закона донеће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Подзаконски акти из чл. 5. и 8. овог закона донеће се у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 23.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

На основу члана 112. став 1. тачка 2. Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ

о проглашењу Закона о изменама и допунама Закона о општој безбедности производа

Проглашава се Закон о изменама и допунама Закона о општој безбедности производа, који је донела Народна скупштина Републике Србије на Четвртој седници Другог редовног заседања у 2019. години, 30. октобра 2019. године.

ПР број 113

У Београду, 31. октобра 2019. године

Председник Републике,
Александар Вучић, с.р.

ЗАКОН

о изменама и допунама Закона о општој безбедности производа

Члан 1.

У Закону о општој безбедности производа („Службени гласник РС”, број 41/09), у члану 1. речи: „који су стављени на тржиште” бришу се, а после речи: „надзора” додају се речи: „са циљем да производи стављени на тржиште буду безбедни”.

После става 1. додаје се став 2, који гласи:

„Овим законом уређује се и забрана производње, увоза, извоза и промета обмањујућих производа, који својим обмањујућим изгледом, угрожавају здравље и безбедност потрошача.”

Члан 2.

У члану 4. тачка 1) реч: „финални” брише се.

Тачка 5) мења се и гласи:

„5) обмањујући производ јесте производ који, иако није прехранбени производ, поседује облик, мирис, боју, изглед, паковање, обележавање, обим или величину прехранбеног производа, тако да је вероватно да ће га потрошачи, посебно деца, помешати са прехранбеним производом и с тога ставити у уста или сисати или прогутати, што може бити опасно и изазвати, на пример, гушење, тровање или перфорацију или опструкцију дигестивног тракта;”.

У тачки 11) реч: „опозивање” замењује се речју: „опозив”.

Тачка 15) мења се и гласи:

„15) хармонизовани стандард јесте европски стандард који је донела одговарајућа европска организација за стандардизацију на основу захтева Европске комисије и који је објављен у „Службеном листу Европске уније”.”

Члан 3.

Члан 7. мења се и гласи:

„Члан 7.

Производ се сматра безбедним и у случају када нема прописа којима се преузима садржина прописа Европске уније који уређују одговарајуће аспекте за безбедност тог производа, ако испуњава здравствене и безбедносне захтеве посебног прописа.

Производ се сматра безбедним у погледу врсте и категорије ризика обухваћених одговарајућим српским стандардима којима се преузимају хармонизовани стандарди из члана 4. тачка 15) овог закона, ако је усаглашен са захтевима тих стандарда.

Министар надлежан за послове стандардизације утврђује листу српских стандарда из става 2. овог члана, која се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 4.

Члан 8. мења се и гласи:

„Члан 8.

У случајевима који нису обухваћени чланом 7. овог закона, усаглашеност производа са општим захтевом за безбедност оцењује се узимајући у обзир:

- 1) српске стандарде којима се преузимају одговарајући европски стандарди који нису стандарди из члана 7. овог закона;
- 2) друге српске стандарде, а уколико нема објављених српских стандарда у одговарајућој области, европске или националне стандарде других држава;
- 3) препоруке Европске комисије којима се утврђују смернице за оцену безбедности производа;
- 4) правила добре праксе у вези са безбедношћу производа у одговарајућем сектору;
- 5) достигнути ниво развијености науке и технике, односно технологије;
- 6) разумна очекивања потрошача у вези са безбедношћу производа.”

Члан 5.

У члану 10. став 3. тачка 3) мења се и гласи:

„3) предузме одговарајуће активности, ако је то неопходно да би се избегао ризик, да повуче производ са тржишта и упозори потрошаче и друге кориснике на адекватан и ефикасан начин или да опозове производ.”

У ставу 4. тачка 1) речи: „(серијски број, партија, шаржа, лот и сл.)” замењују се речима: „или где је то могуће, серију којој производ припада осим у случајевима где је оправдано изоставити тај податак”.

Ставови 5. и 6. мењају се и гласе:

„Мере и активности из става 3. тач. 2) и 3) и става 4. овог члана, произвођачи предузимају добровољно или на основу мере надлежног органа.

Опозив производа произвођач предузима добровољно као крајњу меру ако процени да друге мере нису довољне за спречавање ризика или када је обавезан да то уради на основу предузете мере надлежног органа.”

После става 6. додаје се став 7, који гласи:

„Опозив може да се спроведе у оквиру правила добре праксе (кодекса), ако таква правила постоје.”

Члан 6.

У члану 12. став 5. после речи: „(у даљем тексту: министар)” додају се речи: „установљава процедуре за дијалог са произвођачима и дистрибутерима у вези са питањима безбедности производа и”.

Члан 7.

Члан 13. мења се и гласи:

„Члан 13.

Информације којима располажу надлежни органи у вези са ризиком које производи представљају по здравље и безбедност потрошача и других корисника доступне су јавности у складу са условима транспарентности и без обзира на ограничења која намећу активности праћења и истраживања.

Јавности су посебно доступне информације о идентификацији производа, природи ризика и предузетим мерама.

У оправданим случајевима, неће се објављивати информације добијене у сврху примене овог закона које, по својој природи представљају пословну тајну, осим информација које се односе на безбедносна својства производа, које се морају објавити ако то захтевају околности да би се заштитило здравље и безбедност потрошача и других корисника производа.

Заштита пословне тајне не спречава давање информација надлежним органима које су важне за обезбеђење ефикасног праћења и надзора тржишта.

Органи који приме информације које представљају пословну тајну, обезбедиће њихову заштиту. ”

Члан 8.

У члану 14. став 1. тачка 3) речи: „са намером произвођача и дистрибутера за спровођење њихових” замењују се речима: „да произвођачи и дистрибутери предузимају”.

После става 2. додају се ст. 3. и 4, који гласе:

„Орган из става 2. овог члана одређен за обједињавање и дистрибуцију информација из става 1. овог члана, обавестиће Европску комисију о предузетим мерама којима се ограничава стављање производа на тржиште или захтева њихово повлачење или опозив производа као што су производи наведени у члану 18. став 1. тач. 2)–7) овог закона, у мери у којој не постоји обавеза обавештавања у смислу члана 15. овог закона.

Ако орган из става 2. овог члана сматра да последице ризика које представља производ стављен на тржиште Републике Србије, не прелазе или не могу прећи њену територију, обавестиће Европску комисију о предузетим мерама од интереса за друге државе чланице Европске уније, а нарочито ако су мере предузете ради спречавања, отклањања или смањења новог ризика који до тада није био пријављен Европској комисији.”

Члан 9.

У члану 15. ст. 1. и 2. мењају се и гласе:

„Орган из члана 14. став 2. овог закона надлежан за обједињавање и дистрибуцију информација, одмах ће обавестити Европску комисију преко RAPEX-а, ако је одлучено, препоручено или договорено са произвођачем и дистрибутером, било под обавезом коју захтева надлежни орган или на добровољној основи, о мерама или поступцима у циљу спречавања, ограничења или увођења посебних услова о могућем стављању на тржиште или коришћењу производа из разлога озбиљног ризика и без одлагања ће информисати Европску комисију о измени или укидању сваке такве мере.

Ако орган из става 1. овог члана сматра да ризик не прелази или не може прећи територију Републике Србије следиће поступак из члана 14. овог закона, узимајући у обзир релевантне критеријуме који су предвиђени процедурама и смерницама за примену RAPEX-а у погледу форме и садржине обавештења за Европску комисију.”

Члан 10.

У члану 17. после става 1. додаје се нови став 2, који гласи:

„Ако овим или посебним законом није прописана надлежност другог органа, надзор у погледу опште безбедности производа из члана 2. овог закона спроводи министарство надлежно за послове трговине.”

У ставу 2. који постаје став 3. после речи: „уређује инспекцијски надзор” додају се речи: „односно министарство надлежно за послове трговине преко тржишних инспектора”.

У ставу 3. који постаје став 4. речи: „надлежних инспектора” замењују се речима: „санитарних инспектора”.

Досадашњи став 4. постаје став 5.

У досадашњем ставу 5. који постаје став 6. речи: „става 4.” замењују се речима: „става 5.”.

У досадашњем ставу 6. који постаје став 7. речи: „става 5.” замењују се речима: „става 6.”.

У досадашњем ставу 7. који постаје став 8. реч: „надлежног” замењује се речју: „санитарног”.

У досадашњем ставу 8. који постаје став 9. реч: „надлежни” замењује се речју: „санитарни”.

У досадашњем ставу 9. који постаје став 10. речи: „надлежни инспектор у року из става 7.” замењују се речима: „санитарни инспектор у року из става 8.”.

После става 10. додаје се став 11, који гласи:

„Надлежна министарства обезбеђују да произвођачи и дистрибутери испуњавају своје обавезе у складу са овим законом на такав начин да производи који се стављају на тржиште буду безбедни.”

Члан 11.

У члану 18. став 1. тачка 7) после речи: „стављање на тржиште” брише се тачка и додају речи: „и продају, односно повуче или захтева његово повлачење са тржишта”.

После става 1. додаје се нови став 2, који гласи:

„Ако постоје докази да је производ опасан, надлежни органи предузимају мере ограничења стављања на тржиште или опозива опасних производа без обзира на усаглашеност са општим захтевом за безбедност према критеријумима из чл. 7. и 8. овог закона.”

У ставу 2. који постаје став 3. реч: „самоиницијативно” замењује се речју: „добровољно”.

После става 3. који постаје став 4. додају се нови ст. 5. и 6, који гласе:

„Решење којим се предузима мера из става 1. овог члана, која у складу са овим законом представља ограничење за стављање неког производа на тржиште или захтев за његовим повлачењем или опозивом, мора бити образложена разложима на којима се таква мера заснива узимајући у обзир и ставове странке која се по правилу изјашњава пре доношења решења, осим када због хитности предузимања мере у интересу здравља и безбедности потрошача и других корисника, то није учињено, у ком случају ће надлежни инспектор позвати странку да се изјасни након доношења решења којим се предузима наведена мера ограничења.

Мера којом се захтева повлачење производа или њихов опозив, треба да буде предузета на начин којим се подстичу дистрибутери, корисници и потрошачи да такву меру спроведу.”

Досадашњи ст. 4. и 5. постају ст. 7. и 8.

У досадашњем ставу 6. који постаје став 9. речи: „става 5.” замењују се речима: „става 8.”.

У досадашњем ставу 7. који постаје став 10. речи: „става 5.” замењују се речима: „става 8.”.

После става 10. додају се ст. 11. и 12, који гласе:

„Против коначног решења о предузетој мери може се покренути управни спор пред надлежним судом.

Предузете мере на основу овог закона којима се ограничава стављање производа на тржиште или се захтева њихово повлачење или опозив неће утицати на утврђивање кривичне одговорности релевантне странке у смислу кривичног закона који се примењује на конкретни случај.”

Члан 12.

Члан 21. мења се и гласи:

„Члан 21.

У циљу обезбеђења ефикасног надзора којим се гарантује висок ниво заштите здравља и безбедности потрошача, обавеза је надлежних органа да међусобно сарађују у координацији праћења сарадње преко Савета за безбедност производа основаног на основу закона којим се уређује тржишни надзор, обезбеђујући нарочито следеће:

- 1) успостављање, периодично ажурирање и спровођење програма надзора сектора према категоријама производа или ризика и праћење активности надзора, налаза и резултата;
- 2) праћење и ажурирање научних и техничких знања у вези са безбедношћу производа;
- 3) периодично разматрање и процењивање функционисања и ефикасности надзора и ако је потребно ревидирање организације и усвојеног приступа надзора.

Надлежни органи су у обавези да приме и, ако је то потребно, на одговарајући начин обраде притужбе и друге поднеске потрошача и других заинтересованих страна у вези са безбедношћу производа и у вези са активностима надзора и контроле и да активно информишу потрошаче и друге заинтересоване стране о поступцима који су у ту сврху предвиђени и предузети.

Надлежни органи ће подстицати и промовисати деловање произвођача и дистрибутера на добровољној основи у складу са обавезама из овог закона, а посебно са обавезама из чл. 10–12. овог закона, укључујући где је то могуће, доношење и примену правила добре праксе.

Надлежни органи су овлашћени да предузимају неопходне радње да би се са дужном пажњом примениле одговарајуће мере из члана 18. став 1. тач. 2)–7) овог закона, у случају када производи представљају озбиљан ризик, ценећи сваки појединачни случај

за себе и узимајући у обзир Смернице за управљање Системом брзе размене информација о опасним производима (RAPEX).”

Члан 13.

После члана 25. додаје се члан 25а, који гласи:

„Члан 25а

Новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник – произвођач ако:

- 1) стави на тржиште опасан производ (члан 5);
- 2) произведе, увезе, извезе или стави на тржиште обмањујући производ (члан 6);
- 3) не предузме активности и мере из члана 10. став 3. тачка 3) овог закона.

Новчаном казном од 50.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник – дистрибутер ако:

- 1) увезе, извезе или стави на тржиште обмањујући производ (члан 6);
- 2) испоручи или учини доступним производ супротно члану 11. тачка 1) овог закона.”

Члан 14.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

На основу члана 112. став 1. тачка 2. Устава Републике Србије, доносим

УКАЗ

о проглашењу Закона о изменама и допунама Закона о извозу и увозу робе двоструке намене

Проглашава се Закон о изменама и допунама Закона о извозу и увозу робе двоструке намене, који је донела Народна скупштина Републике Србије на Четвртој седници Другог редовног заседања у 2019. години, 30. октобра 2019. године.

ПР број 114

У Београду, 31. октобра 2019. године

Председник Републике,

Александар Вучић, с.р.

ЗАКОН

о изменама и допунама Закона о извозу и увозу робе двоструке намене

Члан 1.

У Закону о извозу и увозу робе двоструке намене („Службени гласник РС”, број 95/13), у члану 3. став 1. тачка 11) после речи: „извоз,” речи: „или увоз” бришу се.

Члан 2.

У члану 4. после става 2. додаје се став 3, који гласи:

„Роба двоструке намене утврђена у листама 1, 2 и 3 Конвенције о забрани развоја, производње, складиштења и употребе хемијског оружја и његовом уништавању („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 2/00 – у даљем тексту: Хемијска конвенција) увози се на основу дозволе.”.

Члан 3.

У члану 10. став 1. речи: „члана 4. став 1.” замењују се речима: „члана 4. ст. 1. и 3.”.

Члан 4.

У члану 13. став 2. мења се и гласи:

„Ако један од органа из става 1. овог члана ускрати сагласност о издавању дозволе одлучује Влада, а ако два или више органа из става 1. овог члана ускрате сагласност дозвола се не може издати.”.

Члан 5.

Члан 16. мења се и гласи:

„Члан 16.

Министарство може изузетно од одредаба чл. 13–15. овог закона, по посебној процедури издати дозволу за извоз или увоз робе двоструке намене, ако се привремено извозе или увозе сајамски, музејски и изложбени експонати ради учествовања на међународним манифестацијама.

Министарство прописује поступак издавања, облик и садржину дозволе из става 1. овог члана.

Одредбе овог закона не односе се на извоз или увоз робе двоструке намене, ако се:

1) извози или увози роба која припада безбедносним или одбрамбеним снагама Републике Србије, односно безбедносним или одбрамбеним снагама друге државе, која улази на, прелази преко, или излази са територије Републике Србије ради:

(1) испуњавања обавеза Републике Србије које проистичу из међународних споразума и чланства у међународним организацијама,

(2) учешћа у мултинационалним операцијама,

(3) учешћа на међународним вежбама, које се изводе на или ван територије Републике Србије;

2) извози или увози роба у циљу пружања хуманитарне помоћи или донације у хитним случајевима.”.

Члан 6.

У члану 24. став 1. после речи: „увоза” додају се речи: „робе из члана 4. став 3. овог закона”.

Члан 7.

У члану 29. став 1. после речи: „увоза” додају се речи: „робе из члана 4. став 3. овог закона”.

У ставу 3. речи: „извоза, односно увоза робе двоструке намене” замењују се речима: „извоза робе двоструке намене, односно увоза робе из члана 4. став 3. овог закона”.

Члан 8.

У члану 30. после става 1. додаје се нови став 2, који гласи:

„Примена овог закона неће утицати на преузете обавезе Републике Србије, по основу међународних уговора, укључујући обавезе које проистичу из Хемијске конвенције”.

Досадашњи став 2. постаје став 3.

Члан 9.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.